

naš tednik

LETO XXXIV. — Številka 25 24. junija 1982 Cena 5.— šil. (7 din)
 Poština plačana v gotovini Celovec P. b. b.
 Erscheinungsort Klagenfurt Verlagspostamt 9020 Klagenfurt

Kritična mladina?
stran 2

Zaključna prireditev v Št. Rupertu
stran 3

Lovro Kramer umrl
stran 4

Selska ohcet
stran 6

Občni zbor SAK
stran 8

Slavnostna prireditev ob
70-letnici
mešanega zbora „Danica“
 v nedeljo, 27. junija 1982, ob 14.30
 v kulturnem domu „Danica“ v Št. Primožu

SODELUJEJO:

Mešani zbor „Danica“, mlajši mladinski zbor „Danica“, moški zbor „Vinko Poljanec“ iz Škocijana, moški zbor „Trta“ iz Žitare vasi, mešani zbor KUD „Svoboda“ iz Šoštanjna, moški zbor KUD „Skladatelj Ipvavcev“ iz Šentjurja, pevski zbor SPS „Svoboda“ iz Zreč.

Vsi prisrčno vabljeni!

UVODNIK

V sredo prejšnjega tedna je sprejel novi predsednik Republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije na njenem sedežu v Ljubljani delegacijo osrednjih organizacij koroških Slovencev. Delegacijo sta vodila predsednik dr. Matevž Grilc za Narodni svet koroških Slovencev in predsednik dipl. inž. Feliks Wieser za Zvezo slovenskih organizacij na Koroškem.

Redni stiki med Narodnim svetom in republiški in družbenimi predstavniškimi telesi Slovenije so bili vzpostavljeni že v Tischlerjevi dobi. Tako so se v zadnjem desetletju med Slovenijo in slovensko narodno skupnostjo na Koroškem lahko razvili odnosi, ki so pozitivno vplivali na celotno dogajanje v zvezi z manjšinskim vprašanjem na Koroškem.

Da se bo prizadeval za kontinuiteto takih stikov in odnosov, je novi predsednik RK SZDL Franc Šetinc izrecno poudaril. Prizadevanja koroških Slovencev za izpolnitev

Z obiska v Ljubljani

narodnostnih pravic na podlagi člena 7 Avstrijske državne pogodbe bodo tudi v naprej uživala polno podporo domovine matičnega naroda in vseh subjektivnih sil družbe v Sloveniji, je bilo rečeno.

Predsednik dr. Grilc je označil zadnje obdobje kot pozitivno fazo manjšine kot celote in se zahvalil za vso podporo s strani SZDL in Slovenije in ob tem izrekel posebno zahvalo prejšnjemu predsedniku SZDL Mitji Ribičiču, ki se je na tem sprejemu poslovil od predstavnikov koroških Slovencev. Kakor nikoli prej je v času Ribičičevega predsednikovanja koroško manjšinsko vprašanje postalo vsejugoslovansko vprašanje, se je v Jugoslaviji stanje informiranosti in pozornosti glede slovenske narodne skupnosti na Koroškem bistveno izboljšalo.

Za Slovence na obeh straneh meje je neoporečno dejstvo, da je manjšina na Koroškem del slovenskega naroda. V obstoju in razvoju ogrožena manjšina — takšno je stališče NSKS — si torej upravičeno pričakuje podpore in pomoči od države matičnega naroda, ob tem pa ima seveda tudi manjšina dolžnost, da prispeva z vsemi svojimi silami k življenju in razvoju celotnega naroda.

Družbeno in gospodarsko okrepljena manjšina, to mora biti

Deželni šolski svet, ki mu predseduje Wagner, je ponovno zavrnil vlogo, kjer je bila napisana v slovenščini

Slovenščina na Koroškem prepovedana

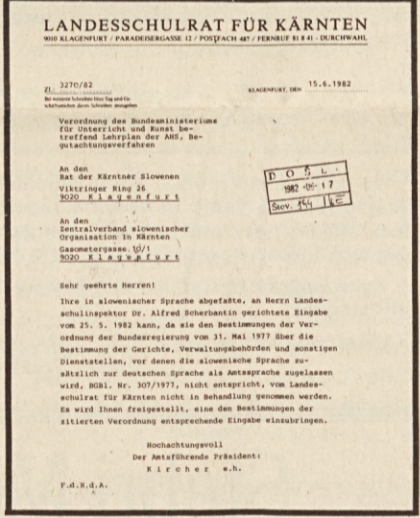
Deželni šolski svet za Koroško je s pismom od 15. junija 1982 spet zavrnil vlogo slovenskih osrednjih organizacij, ker je bila napisana v slovenščini. V vlogi sta osrednji organizaciji posredovali stališče k odredbi zveznega ministrstva za pouk in umetnost o učnem načrtu za splošno izobraževalne višje šole. To je letos že drugi primer, da najvišja šolska oblast v deželi Slovencev vsebinsko sploh ne obravnava, ampak jo zavrne zaradi jezika, v katerem je napisana, sklicujoč se na določila odredbe Zvezne vlade z dne 31. maja 1977 o določitvi sodišč, upravnih oblasti in drugih uradov, pred katerimi je slovenski jezik dodatno k nemškemu jeziku kot uradni jezik dopuščen.

Kot znano, temelji ta odredba na Zakonu o narodnih skupinah iz leta 1976. Tako je okrog predpisov in ukrepov, ki v nasprotju s členom 7 Avstrijske državne pogodbe uporabo slovenščine pred uradi močno omejujejo, spet lepo sklenjen.

Kakor meseca marca, ko sta osrednji organizaciji glede podobne zavrnilne vloge v zadevi nadaljevanja abiturientskega tečaja na Trgovski akademiji v Celovcu pro-

testirali pri pristojnih oblasteh, tudi tokrat slovenske organizacije ne morejo sprejeti utemeljive deželne šolskega sveta.

Prav deželni šolski svet, ki ima v okviru manjšinskega šolskega od-

delka na skrbi dvojezično šolstvo na Koroškem, sam te dvojezičnosti, oz. slovenskega jezika ne prizna in se ob tem lahko še sklicuje na zakone! Mar to ni kričeča krivica, diskriminacija slovenskega jezika?

interes tudi matice. Kakor je pokazal pogovor ob sprejemu v Ljubljani, so družbeni in državni dejavniki v Sloveniji pripravljani, da usmerjajo politične korake po tej logiki. Tako je vsaj razumeti pripombe zastopnikov SZDL — med njimi je bil tudi predsednik komisije za manjšinska in izseljeniška vprašanja Danilo Türk — na informativni prikaz, ki so ga dali predstavniki naših osrednjih organizacij o aktualnem zaskrbljivem položaju naše narodne skupnosti na Koroškem.

V Sloveniji trdijo, da dobri sosedski odnosi med Avstrijo in Jugoslavijo za nikogar ne smejo biti alibi za nerešeno manjšinsko vprašanje in da se ne strinjajo z zadržanjem Avstrije, ki da odstopa od atmosfere, katera je bila ustvarjena z obiskom avstrijskega državnega predsednika letos v igredi v Jugoslaviji in navajajo kot primer odpoved pogovorov kanclerja Krei-

skega s predstavniki koroških Slovencev.

Za nas na Koroškem seveda tudi za naprej velja, da se moramo predvsem sami prizadevati za izboljšanje življenjskih pogojev narodne skupnosti in iskati zaveznike pri dobro mislečem delu večinskega naroda, najsi je izhodišče v deželi in državi še tako neugodno.

Da bomo končno uspeli le z delom na podlagi samopomoči in enotnosti, je tudi jasno. Nočemo in ne moremo pa se odpovedati pomoči, ki jo je dolžna dati država matičnega naroda. Dobro sodelovanje z njenimi dejavniki je in bo naprej v interesu Slovencev na Koroškem in celotnega slovenskega naroda, navezadnje pa tudi v prid dobrega sosedstva med Koroško in Slovenijo, oz. med Avstrijo in Jugoslavijo. Franc Wedenig, poslovodeči tajnik NSKS

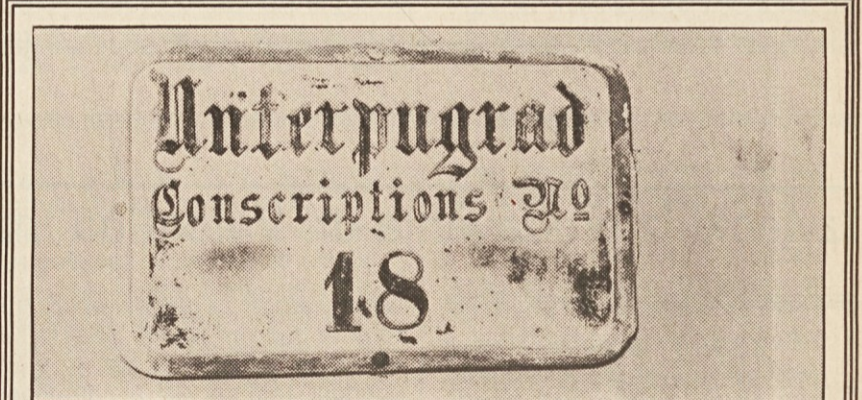
Ravno te dni je deželni glavar Wagner inozemskim novinarjem tolmačil svoje poglede na manjšinsko vprašanje. Take rešitve vprašanja, ki bi zadovoljila obe narodni skupnosti v deželi, po njegovem mnenju ni možna, je menda dejal. Politika pa da lahko samo poskuša zagotoviti dobro sožitje s tem, da ustvari primeren okvir.

Koroški deželni politiki skupaj s politiki na zvezni ravni so imeli že dosti časa, da izdelajo primeren okvir. Vsekakor so izdelali poseben okvir: na podlagi pakta med SPÖ, ÖVP in FPÖ — ki meri proti manjšini — so sklenili Zakon o narodnih skupinah in k temu še izvedbene odredbe. Ta okvir vendar

že stoji, a hudo pesti manjšino — našo narodno skupnost. Slovenski jezik naj bi izginil iz javnosti, toleriran naj bi bil samo še v obrobnih krajih in v zasebnih razmerjih.

Bo deželni glavar okvir, ki ga je sam bistveno sooblikoval, vrgel proč, ker za sožitje nikakor ni primeren?

Deželni glavar naj torej vrže proč okvir, ki ga je sicer sam bistveno sooblikoval, a za sožitje nikakor ni primeren. Če je pripravljen poskrbeti za primeren okvir, more to samo tako dokazati. Toda najnovejši primer v zvezi z deželnim šolskim svetom, kateremu predseduje deželni glavar sam, pač ne daje velike upanja. Žal.

Deutsch, deutsch — über alles

Slika, ki jo tu objavljamo, je velikega zgodovinskega pomena. Ponazarjaje namreč, kako so uradi in druge ustanove pomemčevali najprej imena naših vasi, krajev in ledin. Hkrati pa je sledilo tudi odtujevanje našega človeka svoji identiteti, svojemu narodu. Unterpugrad-Pograd pri Klopinskem jezeru, nosi danes velenemško ime Unterburg. Ker nemški „Unter“ in slovenski „Pugrad“ po mnenju nekih veljakov nista smela biti združena v eni sami oznaki, so enostavno zbrisali „Pugrad“, to je prvotno in avtohtono ime — ter ga nadomestili z nemško be-

sedo „burg“. V škocijanski občini to ni edini primer. Saj so še pred leti pisali nemško ime vasi Selo kot Selach. Pa se je nenadoma pojavila tabla, na kateri piše Seelach. Kot bi to imelo kaj opravka z jezerom, ki je tam! Ne verjamemo, da so to napravili iz turističnih razlogov, ampak za tem opažamo strašno sistematično: namreč povsod, kjer je le nekako mogoče, zbrisati in izpodrinuti prvotna in še danes veljavna slovenska imena in slovenske nazive. Bodimo budni in ne dopustimo takšnega barbarskega in nekulturnega postopanja.

Prijavite otroke k dvojezičnemu pouku!

TEDNIKOV KOMENTAR

Piše
Janko Kulmesch

Koroška dijaška zveza (KDZ) ima jutri, petek, svoj redni občni zbor. Je to občni zbor mladinske oz. dijaške organizacije, ki je za našo narodno skupnost pomembna. Pomembna ni samo zaradi števila članov — trenutno je v njej vključenih približno 200 dijakov in dijakov —, iz vrst KDZ prihajajo tudi številni kulturno-politični delavci, ki igrajo danes v narod-

rovnem gibanju. Sploh je treba pozdraviti željo naših dijakov, iskati vsestransko sodelovanje z dijaki-pripadniki večinskega naroda. In še nekaj: 4. julija bo na Blatu otvoritev prostorov Krajevnega združenja KDZ-Pilberk, ki je bilo pred kratkim ustanovljeno. Dokaz za to, da išče KDZ tudi sodelovanje s podeželsko mladino. Znano je, da se skuša mladi-

Kritična mladina?

nem življenju vodilno vlogo. Npr. sedanjí predsednik NSKS, dr. Matevž Grilc, predsednik Kluba slovenskih občinskih odbornikov, Filip Warasch in predsednik KEL, Karel Smolle. Tudi dr. Zdravko Inzko, avstrijski ataše za tisk in kulturo v Beogradu, je bil kot dijak velik aktivist KDZ. Naštel sem samo nekaj imen, število sedanjih pomembnih kulturno-političnih delavcev, ki so se svojčas udeleževali v KDZ, je na vsak način višje.

Tudi sedaj se udeležujejo v KDZ dijakinje in dijaki, ki so pripravljani sooblikovati oz. vplivati na delovanje v prid naši narodni skupnosti. Dobro se še spominjamo kolodvorskih akcij. Nismo pozabili, da so morali dijaki mdr. požreti marsikatero psovko, ker so želeli kupiti vozovnico v slovenščini. Dobro se zavedamo, kako važno delo opravlja skupini „Oder mladje“ ter predvsem „Lutke mladje“. Isto velja za sodelovanje raznih članov KDZ v mi-

na zavzemanje za kritičen odnos do družbe. Kar je prav. Kritična mladina nikoli ne more biti družbi v škodo. Tudi ne naši slovenski družbi na Koroškem. Tisti, ki tega nočejo razumeti, ki skušajo z raznimi metodami in sredstvi kontrolirati mladino, škodujejo potrebam družbe. Ravno zato pa je upravičeno vprašanje, če se KDZ tega dovolj zaveda. Gotovo ne. Imela bi nekaj možnosti, da sooblikuje oz. vpliva na delo tako imenovanih etabliranih organizacij. V predsedstvu NSKS sedi npr. zastopnik KDZ, vendar ni prisoten. Ali: NT je uvedel rubriko „KDZ — Mladina za mladino“; dijaki naj bi jo sami oblikovali. Na žalost niso poslali prispevkov...

Kritična mladina, ki razvija nove načrte in jih skuša dosledno uresničevati? Vse premalo se o njej sliši. Škoda. „Mladina je bodočnost“, pravijo naši ljudje. Kakšna bo bodočnost, to je predvsem odvisno tudi od mladine same!

Kapellari v Sloveniji

„Sinoda iz leta 1972 ostaja kot podlaga tudi za moje delovanje v koroški Cerkvi: sprava in sodelovanje sta načeli, ki bosta vodile tudi moje delovanje. Poln zaupanja sem, da se bo Cerkev na Koroškem nadalje trudila za mirno sožitje med Nemci in Slovenci.“ Škof Kapellari je potem opozoril na odnose obeh sosednjih škofij, ki so včasih tesnejši, potem zopet bolj rahli, vedno pa se je verno slovensko ljudstvo zatekalo k Materi Božji pri Gospe Sveti. „Zato so slovenski romarji tudi sedaj, ko bo stolnica v Gospe Sveti obnovljena, vedno dobrodošli.“ To je dejal krški škof dr. Kapellari zadnji četrtki v Ljubljani ob priliki obiska ljubljanske škofije. Ponovil je pri posvečenju dano obljubo, da bo škof vseh Korošcev. „Moja dušnopastirska skrb velja slovenskim vernikom prav tako kot nemškogovorečim škofljanom,“ je potrdil dr. Kapellari v slovenščini.

Krški škof ni obiskal samo ljubljanske škofije, kamor ga je povabil nadškof dr. Alojzij Šuštar, temveč tudi mariborsko in videmsko, kjer je bil gost škofa dr. Franceta Krambergerja in nadškofa dr. Alfreda Battistija.

V Mariboru je škof Kapellari opozoril na stične točke med celovško in mariborsko škofijo. Te točke segajo daleč v zgodovino: tako je nastala mariborska škofija iz lavantinske s sedežem v Št. Andražu. Nato je spomnil škof na vez, ki še danes obstaja: „Škof Anton Martin Slomšek je skupno z mojim prednikom škofom Vieryjem ustvaril ustanovo, ki še danes posreduje vero in krščansko kulturo slovenskemu narodu: Mohorjevo družbo z vso svojo razvejano dejavnostjo. Kot krški škof sem po statutih njen protektor in imam za svojo imenitno dolžnost, ohranjati Mohorjevo družbo in pospeševati njeno delovanje.“

Poziv na osrednjo protestno manifestacijo slovenske mladine

CELOVEC, 7. julija 1982, ob 13.30 pred deželno vlado

VELIKOVEC:

Slovenski mladinski zbori ne smejo nastopati

ŽITARA VAS:

Dvojezičnost na šoli nezaželena

CELOVEC/KOLODVOR:

„Kärntner sprich deutsch!“

ZVEZNA GIMNAZIJA ZA SLOVENCE:

Konzentrationslager für Slowenen? (napisna parola nemških nacionalistov)

DEŽELNI GLAVAR WAGNER:

„VOLKSGRUPPENPROBLEM IN KARTEN GELOST!“

To so le zadnji primeri protimanjšinskega vzdušja na Koroškem, kjer se pojmuje vsakršno zavzemanje za ustavno zagotovljene pravice manjšin kot provokacija. To je predstava nekaterih koroških politikov o „koroškem miru“ — o miru z manjšino, ki naj molči. Slovenska mladina je zelo ogorčena in bo k temu zavzela stališče.

Pozivamo demokratično mladino na Koroškem, da nas podpira. Udeležite se manifestacije!

K manifestaciji pozivajo: KDZ, ZSM, Klub slovenskih študentov Celovec, Gradec, Dunaj, Društvo prijateljev Kladiava.

Ljubljanski nadškof je izrazil upanje, da bo med celovško in ljubljansko škofijo prišlo do vedno večjega sodelovanja in povabil dr. Kapellarija na daljši obisk v Ljubljano in v Slovenijo.

Izrael: Libanon

Po desetih dnevih srditih bojov so Izraelci zaključili svojo vojaško akcijo, ki so ji dali geslo „Mir v Galileji“. S tem geslom so hoteli izraziti svojo voljo, da dokončno osvobodijo svoje galilejsko prebivalstvo more napadov Palestincev, ki so se vgnezdili v južnem Libanonu. Odločeni, da dokončno strejo in uničijo vse palestinske postojanke, so svojo akcijo ponesli vse do libanonskega glavnega mesta Bejruta. Uspelo jim je strniti obroč okrog tega mesta, zasedi mednarodno letališče in preseka avtocesto Beirut-Damask. Še več! Vzpostavili so stik s krščanskimi maronitskimi četami, ki so odločno tako proti Palestincem kot Sircem in vidijo v Izraelcih svoje naravne zaveznike.

Značilno je, da so vse arabske države Palestine pustile na cedilu. Tudi Sirija, ki je prve dni izgubila skoro sto letal in je kaj hitro pristala na premirje z Izraelci. Pa tudi Sovjetska zveza, ki je znala dati le nekaj bobnečih izjav v korist Sirije in vodje Palestincev Arafata, drugače pa se previdno drži v ozadju.

Izraelci bodo sedaj s položaja sile skušali uveljaviti svoje zahteve, ki so predvsem v tem, da Libanon izžene Palestine in se spet organizira kot samostojna država. Kam naj gredo Palestinci, pa prepušča arabskim državam. Te pa so se jih dosledno branile, saj vidijo v njih grožnjo za svojo državno ureditev. In vendar, dokler se vprašanje Palestincev zadovoljivo ne reši, ne bo miru na Bližnjem vzhodu, pa tudi svetovni mir bo trajno ogrožen.

NAŠ TEDNIK — Lastnik (založnik) in izdajatelj: društvo „Narodni svet koroških Slovencev“.

Uredništvo: Jože Wakounig (glavni urednik), urednika: Janko Kulmesch in Franc Wakounig; Viktringer Ring 26, 9020 Celovec.

Tisk: Tiskarna Družbe sv. Mohorja, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec.

NAŠ TEDNIK izhaja vsak četrtki, naroča se na naslov: „Naš tednik“, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec. Telefon uredništva, oglasnega oddelka in uprave: 0 42 22/72 5 65. Naš zastopnik za Jugoslavijo ADIT-DZS, Gradišče 10, 61000 Ljubljana, tel. 22 30 23.

Stebri Mohorjeve družbe v Celovcu

Izvečki iz predavanja dr. Valentina Inzka na simpoziju Mohorjeve družbe

V zadnji številki smo obširno poročali o simpoziju, ki ga je priredila Mohorjeva družba ob 130-letnem jubileju v Slomškovem domu v Celovcu. Na simpoziju je govoril dr. Valentin Inzko o Celovcu kot središču slovenske kulture in literature v sredi 19. stoletja in o vodilnih možeh te za slovenski narod tako zaslužne ustanove. Iz njegovega predavanja objavljamo izvečke iz tistega obdobja naše zgodovine, ko so polagali Slomšek, Einspieler in Janežič temelje Mohorjevi družbi. Na teh temeljih sloni tudi še danes njeno delovanje.

Slovenci se zavedamo, kaj nam je dala Mohorjeva družba kot cerkvena in vsenarodna kulturna ustanova v času 130-letnega delovanja. Njena ustanovitev in obudovanja vredni razvoj sta tesno povezana z delom rodoljubov, ki so se čutili v polni meri odgovorne za usodo sloven-

skega naroda, za njegov verski, kulturni in duhovni razvoj. Kajti le narod, ki je duhovno bogat, ima bodočnost, tam pa, kjer je narodnostno ogrožen, ga bo varovala njegova duhovna moč.

Idejo za ustanovitev društva za širjenje dobrih in poceni knjig je vnesel zelo zgodaj v slovenski kulturni prostor Anton Martin Slomšek. Če naj na kratko ocenimo ob 130-letnem jubileju Mohorjeve družbe prispevek Antona Martina Slomška za ustanovitev in njen razvoj, bi dejal: Slomšek je bil prežet od ljubezni do Boga in slovenskega naroda. Hotel je na čim učinkovitejši način posredovati Slovincem versko in narodno zavest. Da bi mogel zajeti pri tem ves slovenski kulturni prostor, si je zamislil ustanovo, ki bi s široko mrežo poverjenikov dosegla z dobro slovensko knjigo sleherni vas in družino na Slovenskem. Misli, ki jih je širil A. M. Slomšek kot spiritual celovškega bogoslovja, kot duhovnik in škof, je prevzemal narod kot dragoceno dediščino in jo skušal uresničevati v vsakdanjem življenju. Slovenski človek na Koroškem povezuje Mohorjevo družbo tudi še danes s svetniško osebnostjo škofa Antona Martina Slomška. Kot priprošnik pri Bogu velja za zavetnika Mohorjeve v vseh njenih zadevah. Kot je Slomškovo ime neloč-

ljivo povezano s slovenskim prepovedom v prvi polovici in v sredi 19. stoletja, tako je neločljivo povezano s celotnim krščanskim in narodnim pokretom, ki ga uveljavljajo verske in krščansko usmerjene organizacije in ustanove med koroškimi Slovenci.

Slomškovo v Blatogradu spregovorjeno misel: „Sveta vera bodi vam luč, materin jezik pa ključ do zveličavne narodove omike,“ si je osvojila Mohorjeva družba kot smer svojega delovanja. V to misel je strnjena vsa ideologija Mohorjeve.

Med stebre Mohorjeve družbe uvrščamo Slovenci tudi Andreja Einspielerja. Njegov pomen je za Mohorjevo družbo v tem, da je uresničil skupno z Antonom Janežičem Slomškovo idejo „o ustanovitvi društva za izdajanje dobrih slovenskih knjig“. Andrej Einspieler je bil prvi predsednik Mohorjeve in njen blagajnik do smrti. To se pravi, da ni imel odločilne besede le pri njeni usmeritvi, temveč mu je vsakokratni odbor Mohorjeve družbe zaupal tudi skrb za njen gospodarski lažvoj.

Andrej Einspieler je stal med leti 1848 do 1888 v ospredju narodnega dela med Slovenci na Koroškem. V tem času je bilo možno po prvih križah, ki so pretresale ob začetku Mohorjeve družbe, utrditi njen položaj na znotraj in zunaj. Kot kulturnik je

vzbujal zanimanje za Mohorjevo v svojih v slovenskem jeziku pisanih glasilih, Šolski in Duhovni prijatelj, Slovenec in Mir, bil pa je tudi med ustanovitelji Janežičeve Slovenske Bčele, ki je vabila Slovence, naj postanejo člani Mohorjeve družbe. Med slovenskimi politikmi, ki je pomagal utirati slovenskemu jeziku pot v javnost, je bil Andrej Einspieler dolgo časa ena vodilnih osebnosti. Zavzemal se je za uveljavitev slovenskega jezika med starši in učitelji, v šolah in uradih. Bil je odločen zagovornik slovenskih kulturnih in političnih interesov.

Dr. Joško Tischler je vedno poudarjal, da mora politična organizacija ščititi tudi kulturne in verske organizacije in jim biti pri njihovem delu v oporo. Politično delo Andreja Einspielerja je nedvomno pomagalo utrjevati tudi položaj Mohorjeve družbe. Z naraščanjem zanimanja za narodno delo, za narodove pravice, za usodo slovenskega jezika in naroda, je postajal slovenski človek vedno bolj buden tudi za razvoj družbenih vprašanj v državi in v svetu. Ta pojav je moral nujno imeti za posledico dvig kvalitete knjižnega daru Mohorjeve.

Tretji stebel Mohorjeve je bil ob ustanovitvi in njenem nadaljnjem razvoju Anton Janežič. Z navdušenjem se je oprijel Slomškove za-

misli in podvzel z Einspielerjem vse, da publicistično pripravi tla za ustanovitev in delovanje Mohorjeve. Kot izdajatelj leposlovnih glasil je vzdrževal pismene stike s številnimi slovenskimi pisatelji in jih pritegnil kot sodelavce Mohorjeve oziroma svojih literarnih glasil. Nereprecljive vrednosti za razvoj in razmah Mohorjeve družbe je bilo, da je imela že takoj ob ustanovitvi tako dobrega poznavalca slovenskega jezika in literature, kot je bil to Janežič. Izredna kvaliteta njegovega literarnega lista Slovenski glasnik je obrnila oči slovenske kulturne javnosti na Celovec, kjer je močno podpiral Janežič Levstikove pionirske težnje po večjem upoštevanju slovstvene kritike. Kot duša Mohorjeve družbe pa je skrbel, da sta bila zlasti Koledar in Slovenske večernice založena z dobrimi rokopisi.

Ob Janežičevi smrti l. 1869 je štela Mohorjeva družba že okoli 14.000 udov, ki so dobili letno vsak po sedem knjig. Blizu 100.000 Družbenih knjig je romalo to leto med slovensko ljudstvo. Ne čudimo se torej, da govori slovenska zgodovina v zvezi s kulturno in narodno dejavnostjo koroških Slovencev v petdesetih in šestdesetih letih o Celovcu kot središču slovenske kulture in literature.

Zaključna prireditev strokovne šole za ženske poklice v Št. Petru

Vrednote znanja in kulture

Ob tradicionalni zaključni prireditvi strokovne šole za ženske poklice v Št. Petru smo se letos znova prepričali, kakšen plod je rodila umetniška izobrazba gojenk te šole. Vrednote, ki jih šolske sestre posredujejo gojenkam — vrednote znanja in vrednote kulture —, smo videli kar trikrat pri kulturni prireditvi in pri razstavi ročnih del in kuharskih izdelkov; občudovali smo trud in delo tako šolskih sester kakor tudi gojenk. Trikrat so gostje napolnili dvorano do zadnjega sedeža. Enkrat v soboto — in to, kljub slabemu vremenu — dvakrat pa v nedeljo.

piše Heidi Stingler

Vabilu pa se niso odzvali le starši in svojci gojenk, ampak smo med obiskovalci te prireditve in razstave srečali tudi celo vrsto

častnih gostov, med njimi podpredsednika deželnega šolskega sveta, prof. Lindnerja, škofijskega kanclerja, mons. Mihaela Krištofa, dekana mons. dr. Janka Hornböcka, župana Johana Grebla s soprogo, strokovnega nadzornika,

Razstava ročnih del: gojenke so pokazale, kaj znajo

dvornega svetnika dr. Valentina Inzka, predsednika KKZ Lovra Kaslja, župnika Andreja Kariclja in vso duhovščino, predsednika NSKS dr. Matevža Grilca, višjega vladnega svetnika dr. Pavla Apovnika, ravnatelja Zvezne gimnazije za Slovence dr. Reginalda Vospernika s soprogo, podpredsednika NSKS Karla Smolleta, scenografa Sašo Kump, akademskega kiparja prof. Franceta Goršeta, šolske sestre iz drugih hiš s Koroške, zastopnice šolskih sester iz Trsta in Slovenije ter bivše gojenke in njih starše.

Gojenke so predstavile igro o sv. Frančišku

Prireditve je otvoril dekliški pevski zbor pod vodstvom prof. Jožeta Ropitza s pesmijo Milke Hartmanove „Se cvetijo rože“. Nato pa je sledil kratek glasbeni del, ki so ga oblikovale Marjana Polzer na citrah, Monika Marketz na klavirju, Annemarie Matti na harmoniki in skupina deklet pod vodstvom kaplana Janeza Tratarja na kitarah.

Navzoče goste je nagovoril prof. Janko Zerzer, ki je tudi povezoval program. V svojem nagovoru je

podčrtal pomen te šole, posebno še zaradi dvojezičnosti. Poudaril je, da je treba prisoditi strokovni šoli tudi pravo mesto v poklicnem izobraževanju deklet. Mladi ljudje, ki razpolagajo z dodatnim znanjem, v našem primeru torej z znanjem drugega deželnega jezika, imajo v času, ko se bori vsa Avstrija proti brezposelnosti, več poklicnih izglede. Številni primeri ugodnih delovnih mest absolventk strokovne šole in zaposlitve dvojezično vzgojene in šolane mladine iz

dobrega za versko življenje. Pozneje pa je Frančišek ustanovil drugi red — red za žene —, ki je dobil ime po soustanoviteljici Klarisinji. Posebno pa se je zavzemal sv. Frančišek za karitativno delo med ljudstvom. V Eggenbergu pri Gradcu je nastala kongregacija šolskih sester Tretjega reda, iz katere se je na podbudo škofa Slomška razvila samostojna provinca in k tej redovski skupnosti spadajo tudi naše šolske sestre. Torej imajo dosti vzroka, da obhajajo častitljivi rojstni dan svojega duhovnega očeta. Polega tega pa seveda pomeni življenje in delovanje sv. Frančiška Asiškega danes za nas vse izreden zgled, posebno še za tiste, ki si želijo več bližine do narave in do sočloveka. Vendar je v zadnjem času na žalost opaziti, da danes velike osebnosti Frančiška nočejo več poznati in da njegovemu delovanju ljudje ne pripisujejo več tiste važnosti, ki bi bila ustrezna.

Za zaključno prireditev je napisal dr. Mirko Mahnič igro o „Frančišku na podlagi knjige Caretta. Presenečeni smo doživeli, kako doživeto so gojenke podajale vloge pri igri na odru, katero je režiral mag. Peter Sticker. Scenograf je bil Saša Kump, glasbeni del pa je komponiral in naštudiral prof. Jože Ropitz.

Prav gotovo pa je veliko število obiskovalcev zgovorno priznanje šolskim sestram za ves njihov trud in prid dekletom, obenem pa tudi izraz želje, da bi s tem delom nadaljevale.

Vodstvu šole in vsem sodelavkam in sodelavcem izrekamo priznanje in prisrčno zahvalo za ves trud.

pričujejo, da to niso prazne domneve, temveč, da so ta dejstva danes bolj aktualna kot kdajkoli.

Letošnja zaključna prireditev je bila posvečena 800-letnici rojstva Frančiška Asiškega. Prof. Janko Zerzer je na kratko utemeljil, zakaj se ravno zavod šolskih sester spominja tega dogodka. Znano je, da je sv. Frančišek zbiral okoli sebe tako imenovane „manjše brate“, ki so živeli po pravih uboštva, in so tako v teku stoletij storili mnogo

Kot smo poročali v prejšnji številki Našega tednika, se je zadnji četrtek končala ustna matura na Slovenski gimnaziji. O maturantih 8. A razreda smo že pisali, iz 8. B razreda (razredničarka mag. Ivanka Kampuš) pa je prispelo 23 deklet in fantov do pismene mature. Pri ustnih izpitih je nastopilo skupno 52 maturantov, od njih je srečno prispelo v pristanišče gimnazijske zrelosti 48. Trije bodo opravili izpit v enem predmetu jeseni, eden pa bo maturiral februarja/marca 1983.

V 8. B razredu so zaključili gimnazijsko pot z odličnim uspehom Marija Feinig, Sonja Kölich, Fini Kowatsch, Anton Kumer, Franc Mandelc in Miha Vrbinc. Dobro so opravili maturo Igor Schellander, Marija Stingler in Boris Sturm. (O odličnjakih 8. A razreda smo poročali v zadnji številki.) Maturi, ki je bila jubilejna — saj je že 25 let od tega, odkar je začela z delom Slovenska gimnazija —, je predsedoval dv. sv. dr. Valentin Inzko.

Z zaključkom šolskega leta 1981/82 je zapustilo Slovensko gimnazijo 709 absolventk in absolventov. Prehodni Tischlerjev pokal so letos prejeli kar trije maturanti s samimi prav dobrimi ocenami: Martina Arneitz, Anton Kumer in Miha Vrbinc.

Po zaključni ustni maturi sta zadnji petek povabila NSKS in ZSO maturante na poseben sprejem v hotel Korotan v Sekiri. Predsednik dr. Grilc je maturantom iskreno čestital ter jih hkrati opozoril, da naj skrbijo za obstoj in razvoj slovenske

nja staršev. Dobesedno je dejal: „Posredovati Vam ne moremo nič drugega kot — kakor pravi Friedrich Heer — „ljubezen do tega, da smo drugačni“ v naši domovini Koroški, kjer živimo skupaj z nemškimi sodeželani — ter — „naš samorastniški

ši, da privede v Vas Slovenska gimnazija do polne rasti. Zavedajte se, ne klečeplazenje, ne popuščanje, morda celo izdajstvo svoje lastne drugačne bitnosti Vas ne privede do uspeha in zadovoljstva. Pridobivajte si še naprej znanja, delajte trdo, a

jeder selbst erwerben und nur die Dummheit pflanzt sich gratis fort“.

V jubilejnem letu zapuščate našo gimnazijo in ob enem ob 40-letnici pregnanstva in upora koroških Slovencev. Tem Vašim prednikom naj služi Vaše znanje in Vaš intelekt, ki ne sme biti le modni lišp, s katerim se ponašate. Vaš intelekt naj tudi ne bo paradno, marveč delovno mesto.

Negujte skrbno rast zaupanja med Vami in našim ljudstvom; naj to zaupanje raste res vztrajno, kajti naučiti ali odkazati se ga ne da! Bodite strpni demokrati, varujte se predvsem med nami obrekovanja in žaljivih besed, kajti izgovorjena beseda se nikdar več ne vrne, enako kot minulo življenje in zamujen čas. Zato še enkrat negujte rast zaupanja med našim ljudstvom, pustimo Bogu kar je božjega in domovini ter narodu kar je njihovega.

Spoštujte soseda in ljubite pravico! Naj zaključim z besedami prezidenta Kennedyja v njegovem inauguracijskem govoru — ki jih apliciram na Vas in nas: „Ne sprašujte, kaj bo ta narod lahko storil za Vas, vprašajte raje, kaj lahko Vi zanj storite!“

Upamo, da maturantke in maturanti teh besed ne bodo pozabili ...

„Negujte rast zaupanja“

narodne skupnosti. Dr. Grilc: „Danes smo ogroženi. Sicer lahko delate povsod za naš narod, vendar potrebno je, da se po študiju vrnete v domače kraje!“ Predsednik NSKS je opozoril tudi na to, da maturanti lahko obiščejo abiturientski tečaj. Maturantje so prejeli od dr. Grilca brezplačni abonmá NT za eno leto. Dr. Grilc: „Ta abonmá naj je simbol Vaše povezave s slovensko narodno skupnostjo. Pričakujem, da boste vedno brali naš časopis.“ Tudi predsednik ZSO, dipl. inž. Feliks Wieser je maturantom čestital ter jim položil na srce, da po maturi ne pozabijo delovati za našo narodno skupnost.

Zelo vzpodbudne so bile besede dipl. trg. Janka Uranka, ki je spregovoril v imenu Družbe

ponos in dvignjeno glavo“ z vernim pogledom v bodočnost.

To dediščino smo želeli star-

oхранite si zvestobo do naših izročil, kar tako značilno pove Erich Kästner: „Vernunft muß

Predsednik NSKS, dr. Matevž Grilc, čestita maturantom

PRIREDITVE

KONCERT

Prireditelj: Moški pevski zbor „Kralj Matjaž“ v Libučah
Kraj: Schwarzlnova dvorana v Pliberku
Čas: sobota, 26. 6., ob 20.30 uri
Nastopajo: Suški oktet domači ansambel in moški pevski zbor „Kralj Matjaž“

MLADINSKO POTOVANJE V SOVJETSKO ZVEZO

Leninograd — Moskva — Kiev

Od 4. 7. do 11. 7. 1982

Starost: do 32 let

Prijave: Prof. A. Malle, tel. 24 73 35

Cena: 5650.—

Športno društvo DSG-Sele vabi na SELSKO ŽEGNANJE

v nedeljo, 4. julija 1982 (v šotoru)
 Pričetek ob 14. uri s kulturnim programom.

Sodelujejo: Akademsko folklorna skupina „France Marolt“ iz Ljubljane
 Obirski ženski oktet

„Trio Oraže“ iz Borovelj

Mešani zbor iz Sel

Moški zbor iz Sel

Ob 17. uri se začne ples. Igra mednarodno znani ansambel „LOJZETA SLAKA“

NADALJEVANJE ŽEGNANJA

v ponedeljek, 5. julija 1982, ob 20. uri

Igra „DUO SEASONS“ iz Gradca

KULTURNA PRIREDITEV

Prireditelj: SPD „Edinost“ Škofiče

Kraj: gostilna pri „OŽELNU“ (Anderwald) na Suhu pri Škofičah

Čas: sobota, 3. 7. 1982, ob 20.30 uri

Sodelujejo: Domači mešani pevski zbor, Trio „Korotan“ s pevci SPD

„Danica“ iz Št. Vida v Podjuni, Otroška skupina iz Škofiče.

SPD „Zarja“ v Železni Kapli vabi na ponovitev igre

MLADOST PRED SODIŠČEM

v petek, 2. julija, ob 20.30 v Farni dvorani v Železni Kapli.

Domači igralci se vam bodo še enkrat predstavili.

VOŽNJA V TAIZE

Prireditelj: Katoliška mladina v Celovcu

Čas: od 18. do 26. julija 1982

Prijava: najkasneje do 30. junija 1982

Cena: 1500.— šil.

Proga: postaje po Koroški na Lienz

— Južna Tirolska — Innsbruck — Predarlška — Liechtenstein — Švica

— Maria Einsiedeln (prenočišče)

— Macon — Cluny — Taize (kjer ostanemo 6 dni) nazaj se peljemo

na Chamonix — skozi Mont Blancpredor — Aosta — Milano — Lignano

— Trbiž — Beljak in domov (ne pozabi na veljaven potni list)

Slovenski klub NAUTIC „Korotan“ prireja med 11. in 18. 7. 1982 svoj tradicionalni

JADRALNI TEDEN ob Jadranu.

Ker je število udeležencev omejeno, se prijavite čim hitreje. Kot prijava velja vplačilo 500.— šil. na konto Slovenska športna zveza, Posojilnica Celovec št. 2911. Interesenti se lahko javijo tudi telefonsko pri mag. Urank, tel.: 0 42 22/34 56 45 v dopoldanskih urah.

Cena tečaja bo znašala približno 2000.— šil., prenočitev na jadrnicah.

KRESNI VEČER

Prireditelj: SPD „Vinko Poljanec“ v Škocijanu

Kraj: pri Piceju, pd. Tednu v Zgornjih Zamanjah

Čas: sobota, 26. 6. 1982, ob 21. uri

Sodelujejo: moški zbori SPD „Edinost“ iz Pliberka, SPD „Trta“ iz Žitare vasi in SPD „Vinko Poljanec“ iz Škocijana

KRESOVANJE

Prireditelj: SPD „Radiše“ na Radišah

Kraj: pri Raživu v Zgornjih Rutah

Čas: sobota, 26. 6. 1982, ob 21. uri

Sodelujejo: pevske skupine SPD „Radiše“

Za telesno dobrobit bo poskrbljeno!

Holbiče: slovo od Janšejevega očeta

Minuli petek je v 86. letu starosti za vedno zatisnil svoje oči Lovro Kramer, pd. Janšej iz Holbič. Ogromna množica, med drugim podpredsednik NSKS, Fridi Sabotnik, je pospremila rajnega na njegovi zadnji poti.

Pokojni Janšej je bil priljubljen in priznan človek, ki se je vedno postavil na stran slabotnejšega. Bil je zaveden in ponosen pripadnik slovenske narodne skupnosti na Koroškem. Ravno zaradi tega je moral leta 1942 v izseljeništvu. Ko se je vrnil iz izseljeništvu, je bil član povračilne komisije in je na sodišču številnim sotrpinom priboril vrnitev njihovega zaplenjenega imetja.

Janšej je bil dolga leta predsednik SPD „Edinost“ Škofiče, nad 40 let je bil občinski odbornik, bil je med tistimi, ki so obnovili škofiško hranilnico in posojilnico, kateri je prav tako dolga leta predsedoval. Vsa leta je bil član in pevec domačega zbora, kakor tudi pevec cerkvenega zbora. Dolga leta je bil pokojni tudi predsednik Zveze slovenskih izseljencev.

Za ves njegov trud in delo se je pokojnemu ob odprtem grobu zahvalil predsednik SPS „Edinost“, zastopnik EL Škofiče ter domače hranilnice in posojilnice, Herman Jäger. Za Zvezo slovenskih izseljencev je spregovoril predsednik Jože Partl, v imenu ZSO se je zahvalil predsednik dipl. inž. Feliks Wieser. Župan Martin Bürger se je poslovil od rajnega tudi v slovenskem jeziku, za holbiško požarno brambo pa je spregovoril Albin Perdacher, Silvester Gabalier pa v imenu Kmečke zbornice. Janšej je bil namreč nekaj let zastopnik slovenskih kmetov v Kmečki zbornici.

Pogrebne obrede sta opravila Martin Hotimitz, župnik v Logi vasi ter šentiljski župnik Lovro Petričič, zapela pa sta domači mešani zbor „Edinost“ ter zbor SPD „Rož“ iz Št. Jakoba.

Pokojni je imel, kot se je pokazalo na pogrebu, mnogo prijateljev, ker je bil odkrit in vzoren. Zaradi tega so ga spoštovali tudi nemški sosede.

Njegovo delo nam bo ostalo v trajnem spominu. Naše iskreno sožalje pa velja hčerki Reziki z družino.

ZAHVALA

vsem, ki so spremili našega dragega očeta, deda in pradedu **Lovra Kramerja, pd. Janšaja** v Holbičah na njegovi zadnji poti v nedeljo, 20. junija 1982, na pokopališče v Škofiče in mu s tem izkazali svoje sočustvovanje s številno udeležbo.

Posebna zahvala velja duhovščini in govornikom za besede tolažbe, pevcem obeh zborov za pesmi žalostinke ob odprtem grobu ter darovalcem cvetja in vencev.

Holbiče, 22. junija 1982.

Janšejevi

Kotmara vas

Sožitje obeh narodov na Koroškem ima svoje temelje v življenju na vasi, v odnosih med sosedom in sosedom. Z veseljem ugotavljamo, da se zadnje čase vrstijo skupni slovensko-nemški koncerti in kulturni nastopi. Eden takih je bil pred kratkim v Kleblach-Lindu v Zgornji dravski dolini. Vsaj tako važni pa so taki skupni nastopi tam, kjer živita oba naroda drug ob drugem.

Prejšnjo soboto, bil je 19. junij, je kotmirski nemški mešani pevski zbor „Singkreis Köttmannsdorf“ priredil tako imenovani poletni večer. Zaradi slabega vremena prireditelj ni mogla biti na prostem; bila je v ljudski šoli. Poleg pevcev in pevk mešanega nemškega zbora (vodi ga Horst Moser) sta prireditelj sooblikovala tudi moški zbor „Wanderbuam“ (Fridi Perkonig) in pevski zbor SPD „Gorjanci“, ki ga vodi Stanko Wrulich. Prireditelj je lepo potekla, za vse tiste, ki so se je udeležili, je bila dokaz, da je kaj takega možno, predvsem pa potrebno.

Prireditve se je udeležilo tudi več članov občinskega zastopstva. Posamezne točke je povezoval Hugo Götzhaber.

Radiše

Nad sto otrok je preteklo nedeljo popoldan nastopilo na četrtm „Pokaži, kaj znaš“, ki sta ga tokrat organizirala Slovenska prosvetna zveza in pa SPD „Radiše“. Dosedaj so bile te priljubljene in zelo pestre prireditve v Št. Primožu, Pliberku in na Brnci. Po pozdravu predsednika Ludvika Ogrisa — med poslušalci je bila vrsta odličnih gostov — so oder „zasedli“ otroci. S svojimi starši so prišli domala iz vseh vasi in krajev Spodnjega Roža in Gur ter iz Celovca in njegove okolice. Mladi nastopajoči so zapeli, zaigrali, zabrenkali, nate-

govali so mehove, deklamirali in pripravili majhne igralne vložke — skratka, pokazali so, kaj znajo, kaj so se naučili sami, kaj jim je že dala Glasbena šola in česar so jih naučili starši. Posebno prisrčen je bil nastop vrtca „Naš otrok“ iz Celovca. Dobro pripravljena prireditelj je potekala v prijetnem in sproščnem vzdušju, za otroke in starše, pa tudi za prireditelje je gotovo bila veliko doživetje in zadoščenje. Pohvalo je treba izreči vsem. Med posameznimi točkami sta povezovala Sonja Ban in Nužej Wieser, otrokom pa sta Lenčka Weiss in Leni Lampichler predajali lectova srca in knjige.

Pliberk

Minulo soboto je vabil Mešani pevski zbor „Podjuna“ iz Pliberka na „poletno noč“. Prijatelji zbora in številni gosti od blizu in daleč so se ob glasbi dua SEASONS odlično zabavali. Zbor je prodajal tudi srečke, ki so jih ljudje radi kupovali, saj so čakali na zmagovalce lepih dobitki. Šele proti jutru so se zadnji plesalci in seveda tudi neplesalci vračali, nekateri bolj in nekateri manj težko na svoje domove.

Tinje

32-letni Jakob Wüster, učitelj z Breznice pri Področici, razstavlja svoja dela v galeriji Doma v Tinjah. Razstava je bila otvorjena zadnji petek, 18. junija, in jo lahko občudujete do 18. julija. Wüster, ki poučuje na glavni šoli v Št. Jakobu v Rožu, je svoja dela že večkrat razstavljal: prvič leta 1979 v Mali galeriji v Domu umetnikov v Celovcu. Udeležil se je mdr. tudi natečaja Evropskega sveta na temo „Zatiranje“ ter pri 16. Umetnostni nagradi štajerskega mesta Köflach. Leta 1980 je prejel 2. nagrado pri slikarskem natečaju v „Le Bistro“ v Ribnici. Poleg tega se udeležuje še literarno: trenutno piše roman „brez naslova“.

Literarni natečaj

Nepričakovan odmev na razpis literarne nagrade ob priliki 80-letnice naše pesnice Milke Hartmanove in 130-letnici Mohorjeve družbe v Celovcu narekuje organizatorjem nove prijeme. Mohorjeva založba prosi vse udeležence natečaja tem potom za potrpljenje, ker mora žirija predelati skoraj 40 literarnih besedil večinoma širšega obsega. Ko „bomo tako daleč“, se bomo spet oglasili!

Kmetijsko-gospodinska strokovna šola v Št. Rupertu pri Velikovcu

prisrčno vabi na

zaključno prireditev in ogled šolskih izdelkov 1982

Ogled razstave:

v soboto, dne 26. 6., od 14. ure naprej
 v nedeljo, dne 27. 6., do 18. ure

Kulturna prireditelj:

v soboto, dne 26. 6., ob 15. uri
 v nedeljo, dne 27. 6., ob 13.30 uri in ob 16. uri

Spored prireditve:

1. Pesmi — pozdrav gostom
2. Telovadba včeraj in danes
3. Sončna pesem ob 800-letnici rojstva sv. Frančiška Asiškega
4. Vrnitev — igra v štirih dejanjih — ciganski ples
5. Kazačok

Vašega obiska se veselijo učitelji in učenke!

Glasbena šola Bilčovs vabi na **ZAKLJUČNI NASTOP učenc in učencev Glasbene šole v Bilčovsu** v soboto, 26. 6. 1982, ob 19. uri pri Miklavžu v Bilčovsu.

ČESTITAMO

Marija Schleissnig iz Velikovca je praznovala svoj 70. rojstni dan. Čestitamo!

Želimo vse najboljše župniku Alojziju Nadragu iz Škofič za 85. rojstni dan.

Johana Potočnik iz Mokrij je praznovala svoj 65. rojstni dan. Čestitamo!

Ingrid Kukovica in Ivan Ramšak iz Žitare vasi sta si obljubila večno zvestobo. Čestitamo!

Abrahama je srečal Alojz Malle iz Borovelj. Čestitamo!

Naše čestitke veljajo Mariji Bricman iz Strpne vasi za njen 70. rojstni dan.

Alojz Verhovnik, Vovbre, praznuje te dni svoj 82. rojstni dan. Čestitamo!

Želimo vse najboljše Romanu Vouku, profesorju na Slovenski gimnaziji, in njegovi ženi na skupni življenjski poti.

KONCERT

Prireditelj: Slovenska prosvetna zveza

Kraj: srednja dvorana Doma glasbe v Celovcu

Čas: četrtek, 24. junija 1982, ob 19.30 uri

Gostuje moški zbor TRIGLAV iz Sydneya v Avstraliji

VABILO

Vabimo Vas na redni občni zbor KDZ, ki bo v petek, 25. 6. 1982, s pričetkom ob 19.30 v klubu KDZ, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec

Dnevni red:

Pozdrav predsednika, izvolitev predsednika občnega zbora, poročilo predsednika, poročilo tajnika, poročilo blagajnika, poročilo predsednikov političnega, kulturnega in športnega odseka, razprava o poročilih, poročilo nadzornega odbora in razrešnica staremu odboru, izvolitev novega odbora, razno...

FOLKLORNO POPOLDNE

Prireditelj: SPD „Obir“ na Obirskem

Kraj: šotor pred Kovačevo gostilno

Čas: nedelja, 27. 6. 1982, ob 14. uri

Nastopajo vse plesne skupine SPD „Zarja“ iz Železne Kaple

II. KOLESARSKI IZLET

v nedeljo, 4. 7. 1982

Prireditelj: SPD „Obir“ na Obirskem

Start: ob 14. uri pri Kovaču na Obirskem

Proga: Obirsko — Železna Kapla — nazaj na Obirsko — v Korte (piknik)

Prisrčno vabljeni kolesarji vsake starosti!

Glasbena šola — Št. Jakob — Sveče — Loče vabijo na

ZAKLJUČNI KONCERT

v soboto, 26. 6. 1982, ob 16. uri v Farni dvorani v Št. Jakobu v Rožu.

FOLKLORNI VEČER

Prireditelj: SPD „Jepa-Baško jezero“ v Ločah

Kraj: pri Pušniku v Ločah

Čas: petek, 9. 7. 1982, ob 20.30 uri

Nastopa: Tamburaški ansambel SPD „Jepa-Baško jezero“ iz Loč pod vodstvom Erike Wrolich

KONCERT

Prireditelj: Kulturno društvo „Peter Markovič“ v Rožeku

Kraj: gostilna pri „KOSI“ na Ravnah

Čas: nedelja, 27. 6. 1982, ob 14.30

Nastopajo: Baški fantje pod vodstvom Aleša Susterja in Veseli študentje

Zaradi velikega uspeha, ki so ga želi igralci Slovenskega prosvetnega društva „Drabosnjak“ in iz okolice na binkoštno soboto in nedeljo s „Pasijonom“, so morali Kostanjčani to igro Andreja Schusterja-Drabosnjaka zadnjo nedeljo ponoviti. Tudi tokrat je bila udeležba zelo razveseljiva: prišlo je več kot 600 gledalcev. Videli smo mdr. precej Podjunčanov ter tudi gledalce iz Slovenije. Navzoči so bili številni vidni gostje, kot npr. mons. dr. Janez Hornböck, bilčovski dekan Poldej Kassl, ravnatelj dr. Reginald Vospersnik, dr. Franzi Zwitter ter predsednik ZSI, Jože Partl. Nista tudi manjkali avstrijska in ljubljanska televizija: v nedeljo, 27. junija, lahko vidite v avstrijski televiziji ob 22.05 odlomek iz „Pasijona“. Vsem tistim, ki so omogočili uprizoritev „Pasijona“, velja prisrčna zahvala. Za tehnično napravo je skrbel Narodni svet.

Gallus gostoval s sakralnimi pesmimi

Mešani pevski zbor „Jakob Petelin-Gallus“ se je vsa leta učil slovenskih narodnih pesmi in z njimi koncertiral v mnogih krajih Koroške in izven nje. Za letošnjo sezono pa si je izbral za program sakralne pesmi. Dolge in naporene so bile vaje, saj so izbrali precej težko literaturo in zato so porabili še več časa. A vse dolge vaje in ves trud so jim poplačali obiskovalci dveh koncertov v Sloveniji. Prvi je bil na Rešnje Telo v župnijski cerkvi v Mostah pri Ljubljani. Velika cerkev v Mostah je čisto nova in ima izvrstno akustiko. Po sv. maši je v nabito polni cerkvi zapel MPZ „Gallus“. Na harmoniju ga je spremljal prof. Jože Ropitz. Polnoštevilni zbor je izvrstno izvajal zahtevni program. Veliko navdušenje je vladalo po mogočni „Aleluji“ skladatelja Händla. Aplavz kar ni hotel ponehati. Pravo domače razpoloženje je vladalo, ko je zbor ob koncu zapel „Rož, Podjuna, Zila“ ter nato vsi skupno pesem „Marija skoz življenje“. Člani zbora so se še dolgo v noč veselili gostoljubnosti in domačnosti faranov v Mostah.

Prav tako uspešen koncert je imel zbor preteklo soboto na Breznici pri Jesenicah. V lepi farni cerkvi je vladalo prijetno razpoloženje, ko so pevci stopili pred oltar in z veseljem zapeli svoje pesmi. Zbor bo iste pesmi pel v farni cerkvi v Dobrli vasi v nedeljo, 27. 6., ob 20. uri. Vsem ljubiteljem sakralnih pesmi priporočamo, da pridejo in sami uživajo te lepe pesmi.

mejski in izseljeniški zbori, ki so pevski tabor pričeli. Posebno zamejski zbori so prinesli v Stično krajevno in narečno obarvano pesem, ki je navdušila mnogoštevilčno občinstvo v šoli v Šentvidu pri Stični. Od Porabja, od koder je prišel zbor „Pavel Avgust“ iz Zgornjega Senika ter tja do Režije in Beneške Slovenije, kjer poje med drugim mešani pevski zbor „Rečan“ se je raztezal lok zborov, ki pojejo v zamejstvu slovensko pesem. Vse so zelo razveselili izseljeniški zbori, ki kot zbor iz Göteborge, zbirajo tudi pevce drugih narodov.

V dvanajstih letih je tabor zrasel v veliko pevsko prireditev, ki zaobjema vso Slovenijo, zamejske in izseljeniške Slovence. Skupno je v soboto in nedeljo nastopilo nad 500 zborov in prepevalo nad 8000 pevk in pevcev.

Pevski tabor v Šentvidu pri Stični

Dvanajstič je bil letos slovenski pevski tabor v Šentvidu pri Stični. Nastopili so pevci iz vseh slovenskih pokrajin in tudi izseljeniški zbori. Koroško so zastopali MPZ „Trta“ iz Žitare vasi (vodi ga Jozej Starc), mešani pevski zbor KPD „Planina“ iz Sel, ki ga vodi Franci Čertov ter mešani pevski zbor „Danica“ iz Št. Vida v Podjuni, ki ga vodi Hanzej Kežar. Izseljeniški zbori so prišli iz Göteborge na Švedskem, ter iz Sidneya in Melbournea v Avstraliji. V soboto so peli za-

Slavistično-pedagoški seminar

za profesorje Zvezne gimnazije za Slovence in slovenskega pouka na višjih in srednjih šolah

Seminar prireja: Delovna skupnost za slovenščino na višjih šolah v sodelovanju z Deželnim šolskim svetom za Koroško

Kraj seminarja: Zvezna gimnazija za Slovence v Celovcu, Prof.-Janežič Platz 1, 9020 Celovec

Vodja seminarja: šolski nadzornik dr. Valentin Inzko

Nekaj načelnih ugotovitev: Letošnji Slavistično-pedagoški seminar prirejamo ob praznovanju 25-letnega obstoja Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu pod naslovom „Duhovna emancipacija slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem“. Vsi, ki odgovarjamo za izobraževalno in vzgojno delo na Slovenski gimnaziji in poučujemo slovenščino na višjih šolah dežele, si moramo postaviti vprašanje, v kakšnem obsegu je uspela koroškim Slovincem ob 25-letnem razvoju gimnazije duhovna emancipacija. Saj je s tem povezano v smislu izobraževalnih ciljev avstrijske šole naše nadaljnje izobraževalno in vzgojno delo.

Poleg tega bomo obravnavali vprašanja medijev in njih mesto v šoli.

SPORED

Četrtek, 1. julija 1982:

9.00 — Po pozdravu navzočih in po uvodnih besedah vodje seminarja,

dvornega svetnika dr. Valentina Inzka otvori Slavistično-pedagoški seminar poslovoedeči predsednik Deželnega šolskega sveta za Koroško, ravnatelj Karl Kircher

Z NAŠIM TEDNIKOM ob najlepšem delu krasnega Jadrana

kraj: od 30. septembra do 7. oktobra 1982

kje: TUČEPI na Makarski rivieri hotel JADRAN s komfortnimi sobami kategorije B in z lastno plažo.

Poleg kopanja bo dosti možnosti za ogled znamenitih krajev kot Mostar, Makarska, Dubrovnik i. dr. ter otokov Hvar, Brač in Korčula.

Ponudba vsebuje: **Polni penzion** v hotelu JADRAN. **Vožnja z avtobusom** iz Celovca v Maribor in nazaj. **Polet iz Maribora** v Split in nazaj. **Vožnja z avtobusom** iz Splita v Tučepi in nazaj.

Spremljata: Zastopnik Našega tednika in slovensko govoreči vodič.

Cena aranžmaja znaša 2850.— šil. na osebo.

Ponudba velja, če se javi najmanj 45 oseb.

Dragi bralci, koristite to izredno priliko za dopust ob lepem Jadranu in se čimprej (najkasneje pa do 20. julija 1982) javite na upravi Našega tednika, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec, telefon 0 42 22/51 25 28, kjer dobite še podrobnejše informacije.

Koordinacijski odbor za letovanje otrok na morju

Viktringer Ring 26
(Vinko Kušej)
telefon (0 42 22) 51 25 28

Gasometergasse 10/1
(Milka Kokot)
telefon (0 42 22) 32 5 50

Spoštovani starši!

Vljudno Vam sporočamo, da bo LETOVANJE OTROK NA MORJU V SAVUDRIJI letos v eni izmeni in sicer:

od 20. avgusta do 3. septembra

Koordinacijski odbor nudi:

prostore za bivanje, 5 obrokov hrane dnevno, za vsakih deset otrok enega vzgojitelja, zdravstveno oskrbo in v primeru potrebe prevoz bolnega otroka v bolnico ter prevoz v Savudrijo in nazaj.

Cena za 14-dnevno bivanje znaša 1.400.— šil., prevozni stroški 400.— šil.

Prijavnice dobite pri zgoraj omenjenih naslovih. Zadnji rok prijave je 20. julij 1982.

Ker je število prostih mest omejeno, prosimo za čimprejšnje prijave.

V zvezi z letovanjem otrok na morju išče koordinacijski odbor VZGOJITELJICE. Interesenti naj se javijo pismeno na enega zgoraj omenjenih naslovov do 20. julija 1982.

Pogoji za sprejem: dopolnjeno 18. leto, izkušnje v vodenju skupin (prednost imajo učitelji(ce), študentje(ke) pedagoške smeri).

VABILO NA

otvoritev kluba Koroške dijaške zveze — Pliberk

ki bo v nedeljo, 4. julija 1982, ob 17. uri na Blatu pri Črčeju.

Program:

10.00: srečanje mladine ob raznih igrah in diskusiji
13.00: nogometna tekma: Katoliška mladina iz Pliberka proti KDZ-Pliberk na blaškem igrišču
15.30: kulturni spored:
— literarno branje
— inštrumentalni vložki
— nastop mladih pevskih skupin
17.00: slavnostna otvoritev in žegnanje klubskih prostorov, nato sledi ples in zabava.

Iščemo domače slike!

Mohorjeva založba pripravlja za knjižni dar 1983 knjigo „Od zibelke do groba“, v kateri opiše dvorni svetnik dr. Pavle Zablatic ljudske vere, šege in navade na Koroškem. Za ilustracijo brez dvoma dragocenega besedila išče založba domače slike, ki prikazujejo te šege in navade preteklih dni. Slike naj se nanašajo na: rojstvo (zibelke ipd.), krst (sveče, križevnik, obred sam), snubljenje, zaroka, ženitev, poroka, smrt, „vahtanje“ mrliča, pogreb in pogrebniščina. Slike so lahko fotografije ali „mavarije“ domačih umetnikov in se pri postopku priprave knjige gotovo ne bodo poškodovale. Lastnike takih slik prosimo za kratko sporočilo na uredništvo Našega tednika.

9.15 — Okrajni šolski nadzornik, vladni svetnik Rudi Vouk, vodja manjšinskega šolskega oddelka, nadzornik Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu, dvorni svetnik dr. Valentin Inzko, Deželni šolski svet
Tema: Manjšinsko šolstvo na Koroškem

a) Področje obveznega šolstva
b) Področje višjih in srednjih šol

12.00 — Opoldanski odmor
14.00 — Lovro Kaselj, predsednik Krščanske kulturne zveze, Valentin Polanšek, predsednik Slovenske prosvetne zveze

Tema: Razvoj in perspektive kulturnega dela koroških Slovencev

Nato bodo obdelali: Tomaž Holmar, Obirsko, pevsko-glasbeno področje prof. Zwitter-Tehovnik, področje likovne umetnosti

16.00 — Razgovor v plenumu

Petek, 2. julija 1982:

8.30 — Dvorni svetnik dr. Franz Hubalek, ravnatelj osrednjega državnega centra za izobraževalni film na Dunaju

Tema: a) Vidiki medijske didaktike
b) Primeri za medijsko vzgojo

11.00 — Prof. Boris Pahor, pisatelj in izdajatelj revije za literaturo in kulturo „Zaliv“ v Trstu

Tema: Stanje slovenske kulture danes

12.30 — Opoldanski odmor

14.00 — Prof. Walther Nowotny, predsednik Zveze koroških pisateljev

Tema: Literarno ustvarjanje koroških Slovencev

15.30 — Univ. as. dr. Erik Prunč, Inštitut za slavistiko v Gradcu, univ. doc. dr. Andrej Moritsch z Inštituta za zgodovino vzhodne in jugovzhodne Evrope pri dunajski univerzi in dr. Avguštin Malle, Slovenski znanstveni inštitut, Celovec

Tema: Znanstvena prizadevanja koroških Slovencev

18.00 — Sprejem deželnega glavarja Leopolda Wagnerja za udeležence, predavatelje in goste v prostorih Deželne vlade

Sobota, 3. julija 1982:

8.00 — Dr. Walter Obermaier, Dunajska Mestna- in Deželna knjižnica

Tema: Kulturno-zgodovinska razmišljanja o pojmu avstrijske ideje
9.30 — Univ. as. dr. Karl Müller, Inštitut za germanistiko salzburške univerze

Tema: Slovnstvo in družba, Konstituiranje avstrijske literature po letu 1945

11.00 — Univ. prof. dr. Albert Berger, Inštitut za germanistiko na celovski univerzi

Tema: Pojem „Avstrijska literatura“
12.30 — Zaključek seminarja

Ženitovanjski običaji v Selah:

Komat ali pa krienčl'c dov rajat

Stari običaji, tudi ženitovanjski vedno bolj ginejo v pozabo. Zamisel Selanov, da te običaje spet ponovijo, je zares vse hvale vredna. Voditeljica selske folklorne skupine KPD „Planina“ Mira Oraže, je pobarala mnogo starejših Selanov, kakšni so bili običaji okoli ženitovanja. Po dolgih pripravah je stvar končno stekla. Ker je širom po Koroški še mnogo ljudi, ki vedo za stare navade in šege ter običaje in mladina teh večidel ne pozna več, smo pripravili za bralce Našega tednika kratek opis selske hojseti.

Poroka je velik mejnik v življenju dveh ljudi. Zato so jo praznovali zelo prešerno in razkošno. O tem pričajo posebni ženitovanjski plesi, posebne šege in to, da je pri vsem sodelovala domala vsa vas.

Pripravil Franc Wakounig

Če je v Selah bilo fantu kakšno dekle všeč, je šel s svojim najboljšim prijateljem, španičem, na njen dom. Prosil je njene starše, če mu jo dajo za ženo in da bi se zmenili, kdaj bodo šli na likof in kdaj bo poroka. Če so fantje zvohal, da ne bo dobil dekleta, so mu nad pragom nastavili komat. Ko je zavrtni snubec prišel iz hiše, je komat zletel nanj, na snubcu je obvisela sramota. Pa še ni bilo tu in tam jasno, da se bosta fant in dekle vzela. Kajti, če ona ni prišla na likof, to je dajanje v okljuje, kar se je dogajalo v farovžu in kjer so bile prisotne že priče, je bila sramota še hujša. Stari Selani pa celo pomnijo, da je neka nevesta celo pred oltarjem dala ženinu komat.

Ko je župnik prvič oklical par, je prevzel vso stvar vadovec. On je lahko bil poročen, zato je imel venec na desni strani klobuka, pa samo dva trakova, v roki pa ovenčano palico. Vadovec je moral vse svate osebno povabiti in kamor je prišel, je dobil klobaso. Ker so bili svati včasih zelo raztrešeni, ga je čakalo ogromno hoje. Ko je prišel v hišo, je najprej voščil srečo in vabil v imenu ženina ali neveste. Pri tem je govoril „Ženin pa nevesta te nahata prav lop pozdrav pa povabta na hojset.“ Nato je še povedal kraj in čas poroke. Pri tem pa je s klobukom obkrožal povabljenega. Vabiti je moral posebej tudi starše in brate ter sestre novoporočenec.

Ženin in nevesta pa sta določila tudi camarja, teto in fendarja. Camar je po navadi bil ženinov brat, teta nevestina sestra, fendar pa je moral biti dober plesalec z namazanim jezikom in hudomušne narave. Nevesta je kupila vadovcu venec, mu ga prišla na klobuk in mu tudi ovenčala palico. Teta je kupila venec camarju in fendarju. Ti trije so se zmenili, kdaj bodo šivali vence. Camar je imel klobuk s celim vencem in tremi trakovi, fendar pa je imel venec samo na levi strani klobuka in dva trakova.

Poroka je bila v prejšnjih časih v Selah samo na ponedeljek. Nevesta je zato v nedeljo zvečer pripravila svojim prijateljem in ostali vaški mladini ve-

prišli camar, nevesta in velika botra ter ostali ženski svatje. Teta in fendar sta pometala. Poročni par, nevesta na levi, je stal pred oltarjem. Njima ob strani sta stala starešina in rjušnica. Camar, teta in fendar pa so sedeli v prvi klopi na ženski strani. Po poroki so pili belo vino, pred cerkvijo pa so posipavali krajcarje. Godba je vse spremljala v gostilno, vrstni red ni bil več važen. V gostilni pa je vadovec vse razporedil po vrstnem redu. Nevesta je sedela na desni ženina, ob strani pa veliki boter starešina in velika botra-rjušnica. Pri veliki mizi so sedeli tudi sosedje, ki so bili obvezno povabljeni na poroko. Po molitvi je prišla na mizo poročna jed, po njej pa močej: zanj je moral camar takoj po-

*Ta je ljiep, ta še bol,
ta je pa men najbolj po vol.
Ta mi še več barti piti da,
ne bom pozabva ga.*

*Še maša ni minuva, že s
cierkle ven leti
ta pruva nje besieda,
ki ona govori:
Preljub moj, al sma še kej,
tedež za liter vinca dej,*

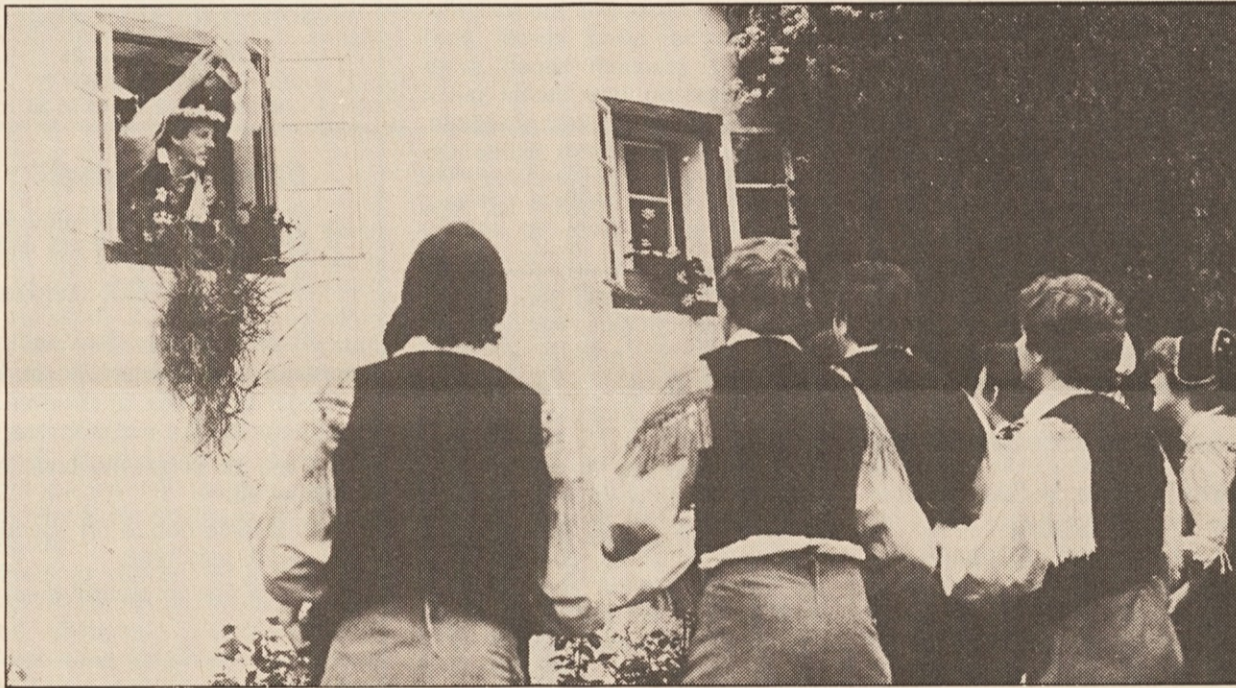
Camar s ovenčanim klobukom

lo pazili, da nevestine matere niso zamudili. Pričakali so jo ponavadi že zunaj. Vadovec je vsem naznanil, da bo podirjanca in vsi, razen camarja, tete in fenderja so šli ven. Godba je prav tako šla ven. Vsi, tudi škru-tovci, so sedaj čakali, pri katerem oknu bo zajuckal camar. Tja so vsi planili. Najprej je teta med nje metala kvoce, orehe, cigarete, pvatiče in druge sladkarije, nakar je camar vsem pokazal podirjanca. Mahal je z njo sem in tja in vpil: „Horta bo šva, dovta bo šva!“ Svati so se poganjali za njo. Nato je zajuckal in zavpil: „Lop je pečena, men izročena, vam je pa dana!“ In zagnal jo je med čakajoče. Od podirjanca nič ni ostalo, ker so jo svatje takoj pojedli. Potem je vsa družina odšla nazaj v sobo.

Nekaj po polnoči je vadovec najavil zmet in godba je morala prenehati. Vsi svatje in godba so prišli v veliko sobo, kjer so sedeli ženin, nevesta, starešina in rjušnica, starši, sosedje ter camar in teta. Tu so dajali zmet. Rjušnica je prevzemala poročna darila, starešina pa denar. Camar in teta pa sta vsem napivala. Nevesta je ponavadi dobila rjuhe, ženin srajce, botri pa so prinesli odeje. Majhen zborček škru-tovcev je neprenehoma prepeval: „Premila nevesta, premili tvoj stan, tvoj ledik veselje zdaj stopa na stran. Le jemlji slovo od ledik stanu, od ateja pa mamce taku.“

Ko je bil zmet poravnán, so vsi svatje šli na plesišče. Godba spredaj, za njo camar pa teta, nevesta in ženin ter fendar s svojo plesalko. Camar je zapel: „Nevesta, nevesta, poglej okol saba, ta ledik dekleta zapuščajo te. Si krienčlc zgubiva, si moža dobiva, namesto krienčca maš pa moža sedaj.“ Med petjem sta vzeli teta camarju in plesalka fenderju klobuka ter pritrdili trakove nanju.

Ženin pa je medtem vzel nevesti venec z glave in s tem je bila svatba končana. Ni se sme-

„Horta bo šva, dovta bo šva“... Svatje prežijo na podirjanca, camar jo meče!

čerjo. Ženin je pa moral po camarju njej poslati večerjo, to je šartelj in liter belega vina. Na dan poroke so se svatje že zgodaj zbirali v gostilni, kjer je bila hojset. Prvi je moral biti tam vadovec, da je sprejemal ljudi. Fendar in teta sta morala svatom pripenjati rože, camar pa je moral skrbeti za veliko botrorjušnico in pa nevesto. Rjušnica je zato morala dati camarju ovrtnik in šartelj. Ženin je moral priti v gostilno, kjer je bila za vse še pred poročno mašo — poroko — pripravljena kosivca.

Ženin je moral nevesti kupiti čevlje, ona pa njemu srajco. Nevesto so doma oblačile njene prijateljice, ni pa smela pogledati v ogledalo. Ko sta šla ženin in nevesta od doma, so ženinu zapenjale dekleta, nevesti pa fantje. Pri tem so stavliali uganke in prišli do nekaj denarja. Starši so blagoslovili mladi par, k poroki in na gostijo pa niso smeli. Priti so smeli šele o mraku, ko je nevestina mama prinesla podirjanca. Ko sta se ženin in nevesta srečala pri košivci, mu je ona dala molek in robec. Po kosivci so šli v cerkev. Godba jih je spremljala in je prejšnje čase godla tudi med mašo. V cerkev in okoli oltarja so šli v strogem redu: vadovec spredaj, za njim veliki boter in ženin, za njima pa vsi moški svatje. Za temi so brati denar, ker močej ni bil pri

zmetu. Močej je vino, vanj pa so pomakali pogačo, ki je morala biti ves čas na mizah.

Prvi poročni ples je bila osmica. Camar je začel. Najprej je zapel: „Bom pa rajat začel v anem božjem imen, lih tam bom pa herov čier bom začev“. Pri tem je s klobukom naredil tri križe in nato peljal rjušnico na ples. Ko sta odplesala osmico in si nazdravila, je camar ponovno zapel: „Je pa hojset vasieva, oba sta mvada, čez leto bo križmak in zibov nova“ — sedaj je plesal z nevesto. Nato so vsi skupaj zapeli: „Je pa hojset vasieva, se grieha ča djieva, sam Jezus vasiev je na hojseti biev“. Sedaj so plesali trije pari: camar z malo botro, starešina z nevesto in fendar z rjušnico. Teta ni plesala z nikomer. Po plesu je camar zapel: „Teta, ta ta. je pa camarjeva, druje žene so pa fendarjeve.“ Šele sedaj je dobil camar teto in vsi so plesali osmico. Od sedaj naprej je moral fendar prevoditi vse ženske. Ker so tako svatje kot tudi škru-tovci (oknarji) kradli, se „veliki“ pari niso smeli spustiti iz oči. Po osmici so plesali najrazličnejše plese, med drugimi tudi špancir, ki pa ni izrecen ženitovanjski ples. Med špancirom so peli:

*Sta dve al tri skup zbrane,
včasih pa še več,
imajo tače marnje,
da se kna šika rečt.*

„Si krienčlc zgubiva“ ženin vzame nevesti venec

*jes bom pa s tabo v oštarijo
šva, 'ma skupaj piva ha.
Cigare si kupujejo, pa zvate
četnce, da vži zapeljujejo
t' mvade de' lce.
Rinčico ma srebrno, četnco
pa tud zvato,
a dostibarti ta' berač, da
nima svojih hvac.*

Med plesi so bili še „Pastirica“, „Malendrc“, „Štajriš“ in drugi.

Ko se je delal mrak, so prišli starši, nevestina mati pa je prinesla podirjanca. To je bil šartelj, ovit s trakovi. Godci so ze-

lo več krasti, mladoporočenca in veliki svatje so šli domov. Zdaj so plesali štajriš, peli pa vesele in tudi kosmate. Godci so pravili, da je bil štajriš najslabše plačan ples in so se ga prav bali.

Nekaj štajriš viž:
„Te štajriš viže so dro koj lape, s tem vižem sem zmotiv jas svoje dakle.“

„V t žamatnem lajbič, v t črnem jopič sem zmotiv jes Mojco v t črnem mškič.“

„B ti fletna kna bova, b te jes lubu kna biv, b jes srcece moje razžalil kna biv.“

od petka, 25. junija 1982

do četrta, 1. julija 1982

AVSTRIJA

TV

LJUBLJANA

1

PETEK, 25. junija: 9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Ruščina — 10.00 Šolska TV — 10.30 Asija — 12.05 Roke kvišku, mojster prihaja — 12.20 Panorama — 13.00 Poročila — 17.00 Am, dam, des — 17.30 Mat in Jenny — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Panoptikum — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Stari sliki — 21.20 Made in Austria — 22.15 Nočni studio — 23.15 Poročila.

SOBOTA, 26. junija: 9.00 Poročila — 9.05 Italijanščina — 9.35 Francoščina — 10.05 Ruščina — 10.35 Mi — 11.25 Arheologija biblije — 11.55 Nočni studio — 13.00 Poročila — 15.00 Šport — 15.30 Tat — 17.00 Risanka — 17.30 Flipper — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Dvakrat sedem — 18.25 Heinz Conrads — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Šport — 20.15 Biser Ana — 21.50 Šport — 22.25 Mož pleše okoli sveta — 23.10 Poročila.

NEDELJA, 27. junija: 11.00 Ura tiska — 15.00 Rdeči prah — 16.45 Risanka — 17.15 Tehnika za otroke — 17.45 Klub seniorjev — 18.30 Srečanje človeka z živaljo — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Šport — 20.15 Vročje srce — 22.05 Literatura na Koroškem — 23.05 Poročila.

PONEDELJEK, 28. junija: 9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 10.00 Šolska TV — 10.30 Tat — 12.05 Na poti po Avstriji — 13.00 Poročila — 17.00 Am, dam, des — 17.30 Bil je nekoč... človek — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Ljudje in živali — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Šport ob ponedeljkih, nato nogomet (SP Španija 82) — 22.45 Poročila.

TOREK, 29. junija: 9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Italijanščina — 10.00 Šolska TV — 10.30 Rdeči prah — 12.05 Možje brez živcev — 12.15 Klub seniorjev — 13.00 Poročila — 16.30 SP včeraj — 17.00 Am, dam, des — 17.25 Tudi veselje mora biti — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Nečak iz Amerike — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Šport — 22.45 Metternichova 12 — 23.25 Poročila.

SREDA, 30. junija: 9.00 Poročila — 9.05 Tudi veselje mora biti — 9.35 Francoščina — 10.05 Šolska TV — 10.35 Vse za očeta — 12.05 Zavarovana narava na Koroškem — 12.30 Najlepše koroške kapelice — 13.00 Poročila — 13.15 Iz parlamenta — 17.00 Lutkovna predstava — 17.30 Pinocchio

— 17.55 Za lahko noč — 18.00 Policijska inšpekcija 1 — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Šport — 20.35 Rififi — 22.55 Poročila.

ČETRTEK, 1. julija: 9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Drava — 10.00 Šolska TV — 10.30 Serenada topov — 12.00 Mestni abc — 13.00 Poročila — 13.15 Iz parlamenta — 17.00 Am, dam, des — 17.30 Slike našega sveta — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Prosim za mizo — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 „M“ — 20.55 Nogometno SP — 22.45 Bachmannova nagrada — 23.30 Poročila.

2

PETEK, 25. junija: 16.30 SP včeraj — 17.00 SP nogomet — 20.30 Šport, SP — 22.45 Mož z mačjo kletko — 0.25 Poročila.

SOBOTA, 26. junija: 17.00 Ljubite klasiko — 18.00 Dvakrat sedem — 18.25 Brez nagobčnika — 19.00 Trailer — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Ljudski odvetnik — 20.15 Rolling stones — 21.45 Vprašanja kristjana — 21.50 33°C v senci — 23.15 Fritz Muliar — 23.35 Poročila.

NEDELJA, 27. junija: 17.00 Prerok, pesnik — 17.45 Simon & Garfunkel — 18.30 Okay — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Tedenski pregled — 20.15 Kraj dejanja — 21.45 Šport — 22.30 Apropos film — 23.15 Poročila.

RADIO CELOVEC
SLOVENSKE ODDAJE

Petek, 25. junija:

14.10—15.00 Koroški obzornik — Iz kulturnega življenja.

Sobota, 26. junija:

09.00—09.55 Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

Nedelja, 27. junija:

07.05—07.35 Duhovna misel — Naj pesmica naša darilo vam bo.

PONEDELJEK, 28. junija: 17.05 SP v Španiji — 19.00 Družina Feuerstein — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Onedin — 21.05 Šiling — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Moritz, dragi Moritz — 23.50 Poročila.

TOREK, 29. junija: 15.40 Iz parlamenta — 16.55 Šolska TV — 17.10 SP v Španiji — 19.00 Družina Feuerstein — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Veselje mora biti — 21.30 Dalas — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Club 2.

SREDA, 30. junija: 14.30 SP včeraj — 15.00 Šport — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Cafe central — 21.05 Z iglo in kisline — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Umetnine — 0.00 Poročila.

ČETRTEK, 1. julija: 15.00 Šport — 17.05 SP v Španiji — 19.00 Šport — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Trič trač — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Club 2.

1

NEDELJA, 27. junija: 9.15 Poročila — 9.20 Živ žav — 10.10 Martin Eden — 11.10 TV kašpot — 11.30 Narodna glasba — 12.00 Poročila — 15.10 Kronika 12. kongresa ZKJ — 15.40 Poročila — 15.45 Prislunhimo tišini — 16.20 Artiče 81 — 16.55 Športna poročila — 17.10 Operacija Beograd — 18.35 Risanka — 18.53 TV in radio nočoj — 18.55 Zrno do zrna — 19.00 Kronika 12. kongresa ZKJ — 19.30 TVD — 19.55 Vreme — 19.57 Propagandna oddaja — 20.00 Vojaki — 20.40 Človek brez

Ponedeljek, 28. junija:

14.10—15.00 Koroški obzornik. — Zbori pojo.

Torek, 29. junija:

09.30—10.00 Za našo vas.

14.10—15.00 Koroški obzornik — Minute za razvedrilo. — Rdeče, rumeno, zeleno.

Sreda, 30. junija:

14.10—15.00 Koroški obzornik — Čas za popevko — Naša beseda. 21.00—22.00 Slovenske ljudske pesmi in glasbila.

Četrtek, 1. julija:

14.10—15.00 Koroški obzornik — Družinski magacin.

meja — 21.10 Športni pregled — 21.40 Lirika XX. stoletja — 21.50 Glasbeni trenutek — 21.55 Kronika 12. kongresa ZKJ — 22.25 Poročila.

PONEDELJEK, 28. junija: 15.15 Kronika 12. kongresa ZKJ — 15.45 Poročila — 15.50 Nogometna tekma, risanka — 16.05 SNP — 18.05 Črna ovca — 18.35 Obzornik — 18.45 Risanka — 18.58 TV in radio nočoj — 19.00 Kronika 12. kongresa ZKJ — 19.40 TVD — 19.50 Vreme — 19.52 Zrno do zrna — 19.56 Propagandna oddaja — 20.00 35 MM — Filmska delavnica — 21.30 Poe-ma za violino in orkester — 21.50 Kronika 12. kongresa ZKJ — 22.20 Poročila.

TOREK, 29. junija: 8.25 12. kongres ZKJ — 16.00 Poročila — 16.05 SNP — 18.05 Amaterski studio — 18.35 Obzornik — 18.45 Risanka — 18.50 Cickak — 18.54 TV in radio nočoj — 18.56 Zrno do zrna — 19.00 Kronika 12. kongresa ZKJ — 19.30 TVD — 19.50 Vreme — 19.52 Propagandna oddaja — 19.58 SNP — 21.50 Franziska Reventlow — 23.00 Poročila.

SREDA, 30. junija: 18.00 Poročila — 18.05 Gusarji kapitana Gancha — 18.35 Obzornik — 18.45 Galerija opernih značajev — 19.24 TV in radio nočoj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 TVD — 19.55 Vreme — 19.57 Propagandna oddaja — 20.00 Reportaža o mestu Issy-Les-Moulineaux — 20.05 Igre brez meja — 21.30 Jazz na ekranu — 22.00 V znamenju.

ČETRTEK, 1. julija: 16.00 Poročila — 16.05 SNP — 18.05 Pot okoli sveta z osmimi notami — 18.35 Obzornik — 18.45 Po sledih napredka — 19.15 Risanka — 19.24 TV in radio nočoj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 TVD — 19.55 Vreme — 19.57 Propagandna oddaja — 20.00 Film tedna: Odiseja 2001 — 22.15 V znamenju.

2

NEDELJA, 27. junija: 17.00 Jugoslovanski pokal v atletiki — 19.00 Kronika 12. kongresa ZKJ — 19.30 TVD — 20.00 Velikani jazz — 20.50 Poročila — 20.55 Bogastvo Rougonovih — 21.50 Iz sporeda TV.

PONEDELJEK, 28. junija: 18.15 Lutkarski pogovori — 18.30 Ljudske pripovedke — 19.00 Kronika 12. kongresa ZKJ — 19.40 TVD — 19.50 SNP — 21.50 Kronika 12. kongresa ZKJ — 22.20 TVD.

TOREK, 29. junija: 18.15 Kronika otroškega festivala v Šibeniku — 19.00 Kronika 12. kongresa ZKJ — 19.30 TVD — 20.00 Narodna glasba TV Priština — 20.45 Dokumenti revolucije — 21.35 Poročila — 21.40 Resna glasba.

SREDA, 30. junija: 17.40 TVD v madžarščini — 18.00 TVD — 18.15 Zgodbe iz gozda — 19.00 TVD — 19.30 Glasbena oddaja — 20.00 Piramida — 21.30 Poročila — 21.40 Kultura danes.

ČETRTEK, 1. julija: 18.15 40 zelenih slonov — 18.40 Dašenka — 19.00 TVD — 19.30 O Kiberneti — 20.00 Filmski večer: Srhiljive zgodbe — 21.45 Frankenstein je ustvaril žensko.

Za tiskovni sklad so darovali:

Ludmila Šorli, Podgora 20.—, Florijan Dlopst, Podgora 20.—, N. N., Breška vas 40.—, Karl Pikalo, Podroje 20.—, Rozina Zankl, Mala vas 50.—, Ana Zankl, Mala vas 50.—, Franc Zankl, Mala vas 20.—, Janez Gregorič, Podjuna 20.—, N. N., Podjuna 40.—, Mihael Golavčnik, Podjuna 50.—, Matevž Wakounig, Ladine 20.—, Johan Bricman, Strpna vas 20.—, Marija Lamprecht, Strpna vas 20.—, Marija Tomažej, Strpna vas 20.—, Helena Andrej, Strpna vas 40.—, Štefan Schmauser, Strpna vas 20.—, Marija Kos, Strpna vas 20.—, Marija Jernej, Črgoviče 20.—, Johan Kušej, Šmihel 20.—, Franc Čebul, Šmihel 50.—, N. N., Šmihel 20.—, Valentin Čebul, Šmihel 20.—, Kušej Justina, Šmihel 70.—, Janko Merkač, Šmihel 20.—, Angela Močnik, Šmihel 20.—, N. N., Šmihel 20.—, Veronika Gril, Bistrica 20.—, Franc Perč, Bistrica 70.—, Sofija Močilnik, Bistrica 50.—, Iginac Kraut, Bistrica 20.—, Ciril Rudolf, Bistrica 20.—, Janko Pečnik, Rute 120.—, Gregor Krištof, Dvor 20.—, Franc Trap, Dvor 40.—, Marija Vogl, Dvor 20.—, Ivanka Picej, Šmihel 70.—, Albin Vauče, Letina 50.—, Marija Telič, Letina 20.—, Franc Klemenjak, Led 20.—, Marija Skorjanc, Srednja vas 20.—, Jožefa Umek, Šmiklavž 20.—, Fridi Mak, Srednja vas 50.—, Franciska Kariš, Podbreg 20.—, Josefa Slugovec, Podgora 50.—, Marija Karlbauer, Šmartin 20.—, Anton Urschitz, Potok 20.—, Anton Pervinšek, Potok 20.—, Pavel Apovnik, Velikovec 20.—, Andrej Rutar, Orliča vas 20.—, Valentin Karl, Želinje 50.—, Berta Riepl, Hrenovče 20.—, Pavel Buch, Klopče 50.—, N. N., Ulmat 20.—.

JOSIP JURČIČ

deseti
brat

dolgi boleznj prvič zopet stoji ozdravljen pod prostim nebom z nekim nepopisljivim občutkom, kakor da bi se danes rodil, kakor da bi bilo vse okrog nje-ga novo in bolj prijazno ko kdaj pred.

Te občutke je imel Marijan, ko je nekega jutra vprvič čez dolgo zopet sedel pred hišo.

Stari oče njegov je prav slutil, ko je odhajaje mislil, da se utegne sina še druga bolezen lotiti. Zdravnik Venelj je imel dokaj posla in hoje, preden ga je ozdravil. Danes šele mu je dovolil, da sme iti iz hiše kam, dasi ga je svaril in zabičeval mu, naj se še vedno varuje.

Toda čisto veselje zopet dobljenega zdravja so Marijanu kalile druge misli. Očeta ni bilo in nihče mu ni mogel povedati, kam je šel. Zdravnik Vencelj, ki je vsak dan dohajal na Polesek, ni mu hotel ničesar več povedati, kakor da je potoval nekam po opravkih. Slemeniški graščak, ki ga je tudi sem ter tja obiskoval, govoril je še manj in stara Krivčevka ni vedela drugega povedati, kakor kar je videla tisto noč. Dejala pak je vedno, da morajo na Slemenicah več vedeti, ker je bil stari nazadnje tam, kakor so ljudje pravili.

„Danes morama za gotovo zvedeti,“ mislil si je Marijan, vstal s svojega sedeža in počasi koračil proti Slemenicam. Noge so se mu pod kolena šibile, tako da je trikrat toliko časa potreboval do graščine kot druge krat.

Prvo je videl Manico, ki je pred gradom sedela pod lipami. Bila je jako spremenjena od poslednjega časa, bledejšega in bolj upadenega lica. Ko ga je zagledala, oblila jo je za hip lahna rdečica, vstala je in segla mu v roke, rekoč: „Marijan — že na nogah? To me prav iz srca veseli. Naj bom jaz prva na Slemenicah, ki želi, da bi ti zdravje stanovitno ostalo. Usedi se, nemara da si še slaboten.“

„Spremenila si se, Manica! Morda si bila tudi ti bolna?“ pravi Marijan.

„Ne — zdrava sem.“

Oba sta potem nekaj časa tiho sedela. Marijan je gledal v tla, deklica pak v svoje delo.

„Manica,“ spregovori Marijan zopet, „nikdar te nisem še tako blede videl. In prav žalostna se mi zdiš. To pa tudi mene boli, zakaj vkup sva zrasla in vselej sem te rad imel.“

Mladeniču je beseda zastala. Videlo se je, da res čuti, kar pravi.

„Hvala ti! Lahko je, da se motiš. — Ali si danes naprvo vstal? Ali ti ne bo škodovalo, da si se precej tako daleč spustil?“ vpraša Manica, da bi govorjenje na drugo stran napeljala.

„Zmeniva se do kraja!“ pravi Marijan. „Kakor mi je predvčerajšnjim gospod Vencelj pripovedoval, tako sem jaz vzrok, da si žalostna.“

(Dalje)

Ženitovanjski običaji v Selah:

Komat ali pa krienčl'c dov rajat

Stari običaji, tudi ženitovanjski vedno bolj ginejo v pozabo. Zamisel Selanov, da te običaje spet ponovijo, je zares vse hvale vredna. Voditeljica selske folklorne skupine KPD „Planina“ Mira Oraže, je pobarala mnogo starejših Selanov, kakšni so bili običaji okoli ženitovanja. Po dolgih pripravah je stvar končno stekla. Ker je širom po Koroški še mnogo ljudi, ki vedo za stare navade in šege ter običaje in mladina teh večidel ne pozna več, smo pripravili za bralce Našega tednika kratek opis selske hojseti.

Poroka je velik mejnik v življenju dveh ljudi. Zato so jo praznovali zelo prešerno in razkošno. O tem pričajo posebni ženitovanjski plesi, posebne šege in to, da je pri vsem sodelovala domala vsa vas.

Pripravil Franc Wakounig

Če je v Selah bilo fantu kakšno dekle všeč, je šel s svojim najboljšim prijateljem, španičem, na njen dom. Prosil je njene starše, če mu jo dajo za ženo in da bi se zmenili, kdaj bodo šli na likof in kdaj bo poroka. Če so fantje zvohalo, da ne bo dobil dekleta, so mu nad pragom nastavili komat. Ko je zavrnjeni snubec prišel iz hiše, je komat zletel nanj, na snubcu je obvisela sramota. Pa še ni bilo tu in tam jasno, da se bosta fant in dekle vzela. Kajti, če ona ni prišla na likof, to je dajanje v okljuje, kar se je dogajalo v farovžu in kjer so bile prisotne že priče, je bila sramota še hujša. Stari Selani pa celo pomnijo, da je neka nevesta celo pred oltarjem dala ženinu komat.

Ko je župnik prvič oklical par, je prevzel vso stvar vadovec. On je lahko bil poročen, zato je imel venec na desni strani klobuka, pa samo dva trakova, v roki pa ovenčano palico. Vadovec je moral vse svate osebno povabiti in kamor je prišel, je dobil klobaso. Ker so bili svati včasih zelo raztrešeni, ga je čakalo ogromno hoje. Ko je prišel v hišo, je najprej voščil srečo in vabil v imenu ženina ali neveste. Pri tem je govoril „Ženin pa nevesta te nahata prav lop pozdrav pa povabta na hojset.“ Nato je še povedal kraj in čas poroke. Pri tem pa je s klobukom obkrožal povabljenega. Vabiti je moral posebej tudi starše in brate ter sestre novoporočencev.

Ženin in nevesta pa sta določila tudi camarja, teto in fendarja. Camar je po navadi bil ženinov brat, teta nevestina sestra, fendar pa je moral biti dober plesalec z namazanim jezikom in hudomušne narave. Nevesta je kupila vadovcu venec, mu ga prišla na klobuk in mu tudi ovenčala palico. Teta je kupila venec camarju in fendarju. Ti trije so se zmenili, kdaj bodo šivali vence. Camar je imel klobuk s celim vencem in tremi trakovi, fendar pa je imel venec samo na levi strani klobuka in dva trakova.

Poroka je bila v prejšnjih časih v Selah samo na ponedeljek. Nevesta je zato v nedeljo zvečer pripravila svojim prijateljem in ostali vaški mladini ve-

prišli camar, nevesta in velika botra ter ostali ženski svatje. Teta in fendar sta pometala. Poročni par, nevesta na levi, je stal pred oltarjem. Njima ob strani sta stala starešina in rjušnica. Camar, teta in fendar pa so sedeli v prvi klopi na ženski strani. Po poroki so pili belo vino, pred cerkvijo pa so posipavali krajcarje. Godba je vse spremljala v gostilno, vrstni red ni bil več važen. V gostilni pa je vadovec vse razporedil po vrstnem redu. Nevesta je sedela na desni ženina, ob strani pa veliki boter starešina in velika botra-rjušnica. Pri veliki mizi so sedeli tudi sosedje, ki so bili obvezno povabljeni na poroko. Po molitvi je prišla na mizo poročna jed, po njej pa močej: zanj je moral camar takoj po-

*Ta je ljep, ta še bol,
ta je pa men najbolj po vol.
Ta mi še več barti piti da,
ne bom pozabva ga.
Še maša ni minuva, že s
cierkle ven leti
ta pruva nje besieda,
ki ona govori:
Preljub moj, al sma še kej,
tedej za liter vinca dej,*

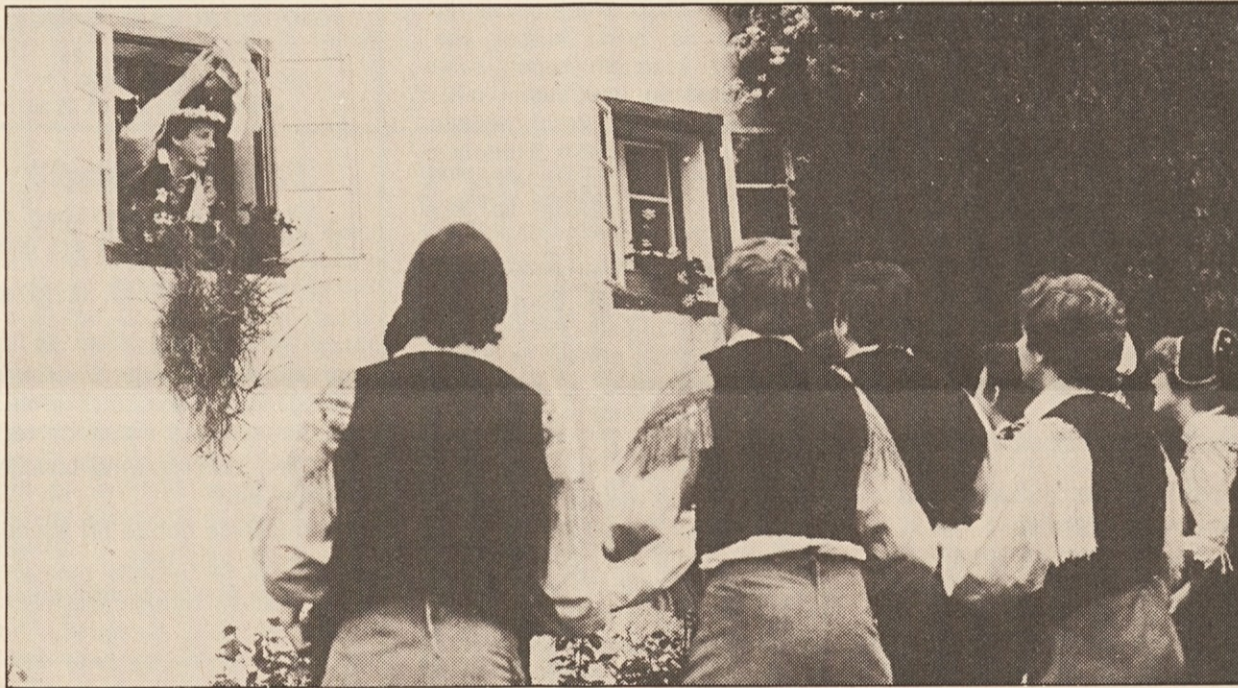
Camar s ovenčanim klobukom

lo pazili, da nevestine matere niso zamudili. Pričakali so jo ponavadi že zunaj. Vadovec je vsem naznanil, da bo podirjanca in vsi, razen camarja, tete in fenderja so šli ven. Godba je prav tako šla ven. Vsi, tudi škrotovci, so sedaj čakali, pri katerem oknu bo zajuckal camar. Tja so vsi planili. Najprej je teta med nje metala kvoce, orehe, cigarete, pvičice in druge sladkarije, nakar je camar vsem pokazal podirjanco. Mahal je z njo sem in tja in vpil: „Horta bo šva, dovta bo šva!“ Svati so se poganjali za njo. Nato je zajuckal in zavpil: „Lop je pečena, men izročena, vam je pa dana!“ In zagnal jo je med čakajoče. Od podirjanca nič ni ostalo, ker so jo svatje takoj pojedli. Potem je vsa družčina odšla nazaj v sobo.

Nekaj po polnoči je vadovec najavil zmet in godba je morala prenehati. Vsi svatje in godba so prišli v veliko sobo, kjer so sedeli ženin, nevesta, starešina in rjušnica, starši, sosedje ter camar in teta. Tu so dajali zmet. Rjušnica je prevzemala poročna darila, starešina pa denar. Camar in teta pa sta vsem napivala. Nevesta je ponavadi dobila rjuhe, ženin srajce, botri pa so prinesli odeje. Majhen zborček škrotovcev je neprenehoma prepeval: „Premila nevesta, premili tvoj stan, tvoj ledik veselje zdaj stopa na stran. Le jemlji slovo od ledik stanu, od ateja pa mamce taku.“

Ko je bil zmet poravnat, so vsi svatje šli na plesišče. Godba spredaj, za njo camar pa teta, nevesta in ženin ter fendar s svojo plesalko. Camar je zapel: „Nevesta, nevesta, poglej okol saba, ta ledik dekleta zapušča jo te. Si krienčl'c zgubiva, si moža dobiva, namesto krienčca maš pa moža sedaj.“ Med petjem sta vzeli teta camarju in plesalka fendarju klobuka ter pritrdili trakove nanju.

Ženin pa je medtem vzel nevesti venec z glave in s tem je bila svatba končana. Ni se sme-

„Horta bo šva, dovta bo šva“... Svatje prežijo na podirjanco, camar jo meče!

čerjo. Ženin je pa moral po camarju njej poslati večerjo, to je šartelj in liter belega vina. Na dan poroke so se svatje že zgodaj zbirali v gostilni, kjer je bila hojset. Prvi je moral biti tam vadovec, da je sprejemal ljudi. Fendar in teta sta morala svatom pripenjati rože, camar pa je moral skrbeti za veliko botrorjušnico in pa nevesto. Rjušnica je zato morala dati camarju ovrtnik in šartelj. Ženin je moral priti v gostilno, kjer je bila za vse še pred poročno mašo — poroko — pripravljena kosivca.

Ženin je moral nevesti kupiti čevlje, ona pa njemu srajco. Nevesto so doma oblačile njene prijateljice, ni pa smela pogledati v ogledalo. Ko sta šla ženin in nevesta od doma, so ženinu zapenjale dekleta, nevesti pa fantje. Pri tem so stavljali uganke in prišli do nekaj denarja. Starši so blagoslovili mladi par, k poroki in na gostijo pa niso smeli. Priti so smeli šele o mraku, ko je nevestina mama prinesla podirjanco. Ko sta se ženin in nevesta srečala pri kosivci, mu je ona dala molek in robec. Po kosivci so šli v cerkev. Godba jih je spremljala in je prejšnje čase godla tudi med mašo. V cerkev in okoli oltarja so šli v strogem redu: vadovec spredaj, za njim veliki boter in ženin, za njima pa vsi moški svatje. Za temi so brati denar, ker močej ni bil pri-

zmetu. Močej je vino, vanj pa so pomakali pogačo, ki je morala biti ves čas na mizah.

Prvi poročni ples je bila osmica. Camar je začel. Najprej je zapel: „Bom pa rajat začel v anem božjem imen, lih tam bom pa herov čier bom začev“. Pri tem je s klobukom naredil tri križe in nato peljal rjušnico na ples. Ko sta odplesala osmico in si nazdravila, je camar ponovno zapel: „Je pa hojset vasieva, oba sta mvada, čez leto bo križmak in zibov nova“ — sedaj je plesal z nevesto. Nato so vsi skupaj zapeli: „Je pa hojset vasieva, se grieha ča djeva, sam Jezus vasiev je na hojseti biev“. Sedaj so plesali trije pari: camar z malo botro, starešina z nevesto in fendar z rjušnico. Teta ni plesala z nikomer. Po plesu je camar zapel: „Teta, ta ta je pa camarjeva, druje žene so pa fendarjeve.“ Šele sedaj je dobil camar teto in vsi so plesali osmico. Od sedaj naprej je moral fendar prevoditi vse ženske. Ker so tako svatje kot tudi škrotovci (oknarji) kradli, se „veliki“ pari niso smeli spustiti iz oči. Po osmici so plesali najrazličnejše plesne, med drugimi tudi špancir, ki pa ni izrecen ženitovanjski ples. Med špancirom so peli:

*Sta dve al tri skup zbrane,
včasih pa še več,
imajo tače marnje,
da se kna šika rečt.*

„Si krienčl'c zgubiva“ ženin vzame nevesti venec

*jes bom pa s tabo v oštarijo
šva, 'ma skupaj piva ha.
Cigare si kupujejo, pa zvate
četnce, da vži zapeljujejo
t'mvade de'ice.
Rinčico ma srebrno, četnce
pa tud zvato,
a dostibarti ta' berač, da
nima svojih hvač.*

Med plesi so bili še „Pastirica“, „Malendrica“, „Štajriš“ in drugi.

Ko se je delal mrak, so prišli starši, nevestina mati pa je prinesla podirjanco. To je bil šartelj, ovit s trakovi. Godci so ze-

lo več krasti, mladoporočenca in veliki svatje so šli domov. Zdaj so plesali štajriš, peli pa vesele in tudi kosmate. Godci so pravili, da je bil štajriš najslabše plačan ples in so se ga prav bali.

Nekaj štajriš viž:
„Te štajriš viže so dro koj lape, s tem vižem sem zmotiv jas svoje dakle“.

„V t žamatnem lajbič, v t čr-nem jopič sem zmotiv jes Moj-co v t črnem mškič“.

„B ti fletna kna bova, b te jes lubu kna biv, b jes srčeece moje razžalil kna biv.“

od petka, 25. junija 1982

do četrta, 1. julija 1982

AVSTRIJA

TV

LJUBLJANA

1

PETEK, 25. junija: 9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Ruščina — 10.00 Šolska TV — 10.30 Asija — 12.05 Roke kvišku, mojster prihaja — 12.20 Panorama — 13.00 Poročila — 17.00 Am, dam, des — 17.30 Mat in Jenny — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Panoptikum — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Stari — 21.20 Made in Austria — 22.15 Nočni studio — 23.15 Poročila.

SOBOTA, 26. junija: 9.00 Poročila — 9.05 Italijanščina — 9.35 Francoščina — 10.05 Ruščina — 10.35 Mi — 11.25 Arheologija biblije — 11.55 Nočni studio — 13.00 Poročila — 15.00 Šport — 15.30 Tat — 17.00 Risanka — 17.30 Filip — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Dvakrat sedem — 18.25 Heinz Conrads — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Šport — 20.15 Biser Ana — 21.50 Šport — 22.25 Mož pleše okoli sveta — 23.10 Poročila.

NEDELJA, 27. junija: 11.00 Ura tiska — 15.00 Rdeči prah — 16.45 Risanka — 17.15 Tehnika za otroke — 17.45 Klub seniorjev — 18.30 Srečanje človeka z živaljo — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Šport — 20.15 Vroče srce — 22.05 Literatura na Koroškem — 23.05 Poročila.

PONEDELJEK, 28. junija: 9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 10.00 Šolska TV — 10.30 Tat — 12.05 Na poti po Avstriji — 13.00 Poročila — 17.00 Am, dam, des — 17.30 Bil je nekoč... človek — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Ljudje in živali — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Šport ob ponedeljkih, nato nogomet (SP Španija 82) — 22.45 Poročila.

TOREK, 29. junija: 9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Italijanščina — 10.00 Šolska TV — 10.30 Rdeči prah — 12.05 Možje brez živcev — 12.15 Klub seniorjev — 13.00 Poročila — 16.30 SP včeraj — 17.00 Am, dam, des — 17.25 Tudi veselje mora biti — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Nečak iz Amerike — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Šport — 22.45 Metternichova 12 — 23.25 Poročila.

SREDA, 30. junija: 9.00 Poročila — 9.05 Tudi veselje mora biti — 9.35 Francoščina — 10.05 Šolska TV — 10.35 Vse za očeta — 12.05 Zavarovana narava na Koroškem — 12.30 Najlepše koroške kapelice — 13.00 Poročila — 13.15 Iz parlamenta — 17.00 Lutkovna predstava — 17.30 Pinocchio

— 17.55 Za lahko noč — 18.00 Policijska inšpekcija 1 — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Šport — 20.35 Rififi — 22.55 Poročila.

ČETRTEK, 1. julija: 9.00 Poročila — 9.05 Am, dam, des — 9.30 Drava — 10.00 Šolska TV — 10.30 Serenada topov — 12.00 Mestni abc — 13.00 Poročila — 13.15 Iz parlamenta — 17.00 Am, dam, des — 17.30 Slike našega sveta — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Prosim za mizo — 18.30 Mi — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki — 20.15 „M“ — 20.55 Nogometno SP — 22.45 Bachmannova nagrada — 23.30 Poročila.

2

PETEK, 25. junija: 16.30 SP včeraj — 17.00 SP nogomet — 20.30 Šport, SP — 22.45 Mož z mačjo kletko — 0.25 Poročila.

SOBOTA, 26. junija: 17.00 Ljubite klasiko — 18.00 Dvakrat sedem — 18.25 Brez nagobčnika — 19.00 Trailer — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Ljudski odvjetnik — 20.15 Rolling stones — 21.45 Vprašanja kristjana — 21.50 33°C v senci — 23.15 Fritz Muliar — 23.35 Poročila.

NEDELJA, 27. junija: 17.00 Prerok, pesnik — 17.45 Simon & Garfunkel — 18.30 Okay — 19.30 Čas v sliki — 19.50 Tedenski pregled — 20.15 Kraj dejanja — 21.45 Šport — 22.30 Apropo film — 23.15 Poročila.

RADIO CELOVEC
SLOVENSKE ODDAJE

Petek, 25. junija:

14.10—15.00 Koroški obzornik — Iz kulturnega življenja.

Sobota, 26. junija:

09.00—09.55 Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

Nedelja, 27. junija:

07.05—07.35 Duhovna misel — Naj pesmica naša darilo vam bo.

PONEDELJEK, 28. junija: 17.05 SP v Španiji — 19.00 Družina Feuerstein — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Onedin — 21.05 Šiling — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Moritz, dragi Moritz — 23.50 Poročila.

TOREK, 29. junija: 15.40 Iz parlamenta — 16.55 Šolska TV — 17.10 SP v Španiji — 19.00 Družina Feuerstein — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Veselje mora biti — 21.30 Dalas — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Club 2.

SREDA, 30. junija: 14.30 SP včeraj — 15.00 Šport — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Cafe central — 21.05 Z iglo in kisline — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Umetnine — 0.00 Poročila.

ČETRTEK, 1. julija: 15.00 Šport — 17.05 SP v Španiji — 19.00 Šport — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Trič trač — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Club 2.

1

NEDELJA, 27. junija: 9.15 Poročila — 9.20 Živ žav — 10.10 Martin Eden — 11.10 TV kašipot — 11.30 Narodna glasba — 12.00 Poročila — 15.10 Kronika 12. kongresa ZKJ — 15.40 Poročila — 15.45 Priluhno tišini — 16.20 Artiče 81 — 16.55 Športna poročila — 17.10 Operacija Beograd — 18.35 Risanka — 18.53 TV in radio nocoj — 18.55 Zrno do zrna — 19.00 Kronika 12. kongresa ZKJ — 19.30 TVD — 19.55 Vreme — 19.57 Propagandna oddaja — 20.00 Vojaki — 20.40 Človek brez

meja — 21.10 Športni pregled — 21.40 Lirika XX. stoletja — 21.50 Glasbeni trenutek — 21.55 Kronika 12. kongresa ZKJ — 22.25 Poročila.

PONEDELJEK, 28. junija: 15.15 Kronika 12. kongresa ZKJ — 15.45 Poročila — 15.50 Nogometna tekma, risanka — 16.05 SNP — 18.05 Črna ovca — 18.35 Obzornik — 18.45 Risanka — 18.58 TV in radio nocoj — 19.00 Kronika 12. kongresa ZKJ — 19.40 TVD — 19.50 Vreme — 19.52 Zrno do zrna — 19.56 Propagandna oddaja — 20.00 35 MM — Filmska delavnica — 21.30 Poeza za violino in orkester — 21.50 Kronika 12. kongresa ZKJ — 22.20 Poročila.

TOREK, 29. junija: 8.25 12. kongres ZKJ — 16.00 Poročila — 16.05 SNP — 18.05 Amaterski studio — 18.35 Obzornik — 18.45 Risanka — 18.50 Cikcak — 18.54 TV in radio nocoj — 18.56 Zrno do zrna — 19.00 Kronika 12. kongresa ZKJ — 19.30 TVD — 19.50 Vreme — 19.52 Propagandna oddaja — 19.58 SNP — 21.50 Franziska Reventlow — 23.00 Poročila.

SREDA, 30. junija: 18.00 Poročila — 18.05 Gusarji kapitana Gancha — 18.35 Obzornik — 18.45 Galerija opernih značajev — 19.24 TV in radio nocoj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 TVD — 19.55 Vreme — 19.57 Propagandna oddaja — 20.00 Reportaža o mestu Issy-Les-Moulineaux — 20.05 Igre brez meja — 21.30 Jazz na ekranu — 22.00 V znamenju.

ČETRTEK, 1. julija: 16.00 Poročila — 16.05 SNP — 18.05 Pot okoli sveta z osmimi notami — 18.35 Obzornik — 18.45 Po sledih napredka — 19.15 Risanka — 19.24 TV in radio nocoj — 19.26 Zrno do zrna — 19.30 TVD — 19.55 Vreme — 19.57 Propagandna oddaja — 20.00 Film tedna: Odiseja 2001 — 22.15 V znamenju.

2

NEDELJA, 27. junija: 17.00 Jugoslovanski pokal v atletiki — 19.00 Kronika 12. kongresa ZKJ — 19.30 TVD — 20.00 Velikani jazza — 20.50 Poročila — 20.55 Bogastvo Rougovnih — 21.50 Iz sporeda TV.

PONEDELJEK, 28. junija: 18.15 Lutkarski pogovori — 18.30 Ljudske pripovedke — 19.00 Kronika 12. kongresa ZKJ — 19.40 TVD — 19.50 SNP — 21.50 Kronika 12. kongresa ZKJ — 22.20 TVD.

TOREK, 29. junija: 18.15 Kronika otroškega festivala v Šibeniku — 19.00 Kronika 12. kongresa ZKJ — 19.30 TVD — 20.00 Narodna glasba TV Priština — 20.45 Dokumenti revolucije — 21.35 Poročila — 21.40 Resna glasba.

SREDA, 30. junija: 17.40 TVD v madžarščini — 18.00 TVD — 18.15 Zgodbe iz gozda — 19.00 TVD — 19.30 Glasbena oddaja — 20.00 Piramida — 21.30 Poročila — 21.40 Kultura danes.

ČETRTEK, 1. julija: 18.15 40 zelenih slonov — 18.40 Dašenka — 19.00 TVD — 19.30 O Kibernetiki — 20.00 Filmski večer: Srhijve zgodbe — 21.45 Frankenstein je ustvaril žensko.

Za tiskovni sklad so darovali:

Ludmila Šorli, Podgora 20.—, Florijan Dlopst, Podgora 20.—, N. N., Breška vas 40.—, Karl Pikalo, Podroje 20.—, Rozina Zankl, Mala vas 50.—, Ana Zankl, Mala vas 50.—, Franc Zankl, Mala vas 20.—, Janez Gregorič, Podjuna 20.—, N. N., Podjuna 40.—, Mihael Golavčnik, Podjuna 50.—, Matevž Wakounig, Ladine 20.—, Johan Brimcan, Strpna vas 20.—, Marija Lamprecht, Strpna vas 20.—, Marija Tomažej, Strpna vas 20.—, Helena Andrej, Strpna vas 40.—, Štefan Schmauzer, Strpna vas 20.—, Marija Kos, Strpna vas 20.—, Marija Jernej, Črgoviče 20.—, Johan Kušej, Šmihel 20.—, Franc Čebul, Šmihel 50.—, N. N., Šmihel 20.—, Valentin Čebul, Šmihel 20.—, Kušej Justina, Šmihel 70.—, Janko Merkač, Šmihel 20.—, Angela Močnik, Šmihel 20.—, N. N., Šmihel 20.—, Veronika Gril, Bistrica 20.—, Franc Perč, Bistrica 70.—, Sofija Močilnik, Bistrica 50.—, Ignac Kraut, Bistrica 20.—, Ciril Rudolf, Bistrica 20.—, Janko Pečnik, Rute 120.—, Gregor Kristof, Dvor 20.—, Franc Trap, Dvor 40.—, Marija Vogl, Dvor 20.—, Ivanka Picej, Šmihel 70.—, Albin Vauče, Letina 50.—, Marija Telič, Letina 20.—, Franc Klemenjak, Led 20.—, Marija Skorjanc, Srednja vas 20.—, Jožefa Umek, Šmiklavž 20.—, Fridi Mak, Srednja vas 50.—, Franciska Kariš, Podbreg 20.—, Josefa Slugovec, Podgora 50.—, Marija Karlbauer, Šmartin 20.—, Anton Urschitz, Potok 20.—, Anton Pervinšek, Potok 20.—, Pavel Apovnik, Velikovec 20.—, Andrej Rutar, Orliča vas 20.—, Valentin Karl, Želinje 50.—, Berta Riepl, Hrenovče 20.—, Pavel Buch, Klopče 50.—, N. N., Ulmat 20.—.

JOSIP JURČIČ

deseti
brat

49. Može tudi tega dobro oberó in, ko jim besedi zmanjka, govoré zopet o desetem bratu, ugibaje, kako čudno je to, da je umrl, kje neki se je rodil, koliko je vedel in druge preiminitne reči, katerih ne bo mo razkladali.

TRIINDVAJSETO POGlavJE

Čeravno smrt ni največje gorje, ki more človeka zadeti, pritegnil nam bode vendar vsak, da je zdravje največja dobrot. Tega je pač preverjen, kdor po

dolgi bolezní prvič zopet stoji ozdravljen pod prostim nebom z nekim nepopisljivim občutkom, kakor da bi se danes rodil, kakor da bi bilo vse okrog nje-ga novo in bolj prijazno ko kdaj pred.

Te občutke je imel Marijan, ko je nekega jutra vprvič čez dolgo zopet sedel pred hišo.

Stari oče njegov je prav slutil, ko je odhajaje mislil, da se utegne sina še druga bolezen lotiti. Zdravnik Venelj je imel dokaj posla in hoje, preden ga je ozdravil. Danes šele mu je dovolil, da sme iti iz hiše kam, dasi ga je svaril in zabičeval mu, naj se še vedno varuje.

Toda čisto veselje zopet dobljenega zdravja so Marijanu kalile druge misli. Očeta ni bilo in nihče mu ni mogel povedati, kam je šel. Zdravnik Vencelj, ki je vsak dan dohajal na Polesek, ni mu hotel ničesar več povedati, kakor da je potoval nekam po opravkih. Slemeniški graščak, ki ga je tudi sem ter tja obiskoval, govoril je še manj in stara Krivčevka ni vedela drugega povedati, kakor kar je videla tisto noč. Dejala pak je vedno, da morajo na Slemenicah več vedeti, ker je bil stari nazadnje tam, kakor so ljudje pravili.

„Danes morama za gotovo zvedeti,“ mislil si je Marijan, vstal s svojega sedeža in počasi koračil proti Slemenicam. Noge so se mu pod kolena šibile, tako da je trikrat toliko časa potreboval do graščine kot druge krati.

Prvo je videl Manico, ki je pred gradom sedela pod lipami. Bila je jako spremenjena od poslednjega časa, bledejšega in bolj upadenega lica. Ko ga je zagledala, oblila jo je za hip lahna rdečica, vstala je in segla mu v roke, rekoč: „Marijan — že na nogah? To me prav iz srca veseli. Naj bom jaz prva na Slemenicah, ki želi, da bi ti zdravje stanovitno ostalo. Usedi se, nemara da si še slaboten.“

„Spremenila si se, Manica! Morda si bila tudi ti bolna?“ pravi Marijan.

„Ne — zdrava sem.“

Oba sta potem nekaj časa tiho sedela. Marijan je gledal v tla, deklica pak v svoje delo.

„Manica,“ spregovori Marijan zopet, „nikdar te nisem še tako blede videl. In prav žalostna se mi zdiš. To pa tudi mene boli, zakaj vkup sva zrasla in vselej sem te rad imel.“

Mladeniču je beseda zastala. Videlo se je, da res čuti, kar pravi.

„Hvala ti! Lahko je, da se motiš. — Ali si danes naprvo vstal? Ali ti ne bo škodovalo, da si se precej tako daleč spustil?“ vpraša Manica, da bi gorjenje na drugo stran napeljala.

„Zmeniva se do kraja!“ pravi Marijan. „Kakor mi je predvčerajšnjim gospod Vencelj pripovedoval, tako sem jaz vzrok, da si žalostna.“

(Dalje)

SAK: finance, težave, upanje na uspeh

Slovenski atletski klub je minuli petek imel svoj redni občni zbor, katerega so se udeležili tudi podpredsednik Narodnega sveta koroških Slovencev, mag. Filip Warasch, predsednik Slovenske športne zveze, Danilo Prušnik, dipl. trg. Joza Habernik ter dolgoletni podpornik SAK, Štefan Gregorič, vsi člani Slovenskega atletskega kluba.

Navzoče je pozdravil predsednik Walter Gutovnik, ki je v svojem poročilu ugotovil, da je bilo delo odbora in kluba v zadnjih treh letih uspešno, kljub raznim težavam. Samokritično je dejal, da je klub delal tudi napake, kot se delajo napake povsod, kjer se dela. Delo odbora in kluba ni bilo idealno, vsi pa so se trudili, vsak po svojih močeh, za Slovenski atletski klub, za naš šport. Seveda odboru nekaj stvari ni uspelo uresničiti. Stvari, ki so bile predvidene in so želje vseh, ki se zanimajo za šport in vseh, ki vedo, kako funkcijo in kakšen pomen ima SAK. Vsa leta, odkar SAK obstaja, se odborniki trudijo za lastno športno igrišče, ki bi gotovo pomenilo še boljši razvoj kluba. Še naprej se bo moral novoizvoljeni odbor truditi in se pogajati, da bi SAK končno lahko dobil lastni dom-igrišče. Gotovo pa je vsa stvar povezana z visokimi stroški, zato bo treba iskati in najti najboljšo možnost za uresničitev velike želje.

SAK je zlasti v zadnjem letu natekel na težave, se pravi člansko moštvo, ki je čez noč izgubilo trenerja. Zato se je klub moral ravnati tako, da se odloči za namestnika doseďanjega trenerja Rogiča, ki ga klub iz finančnih razlogov ni mogel več držati. Odbor je moral poskrbeti trenerja, kljub temu, da so vsi vedeli, da igralec-trener ne more biti idealna rešitev. V dani situaciji ni bilo druge možnosti.

Nastajale so težave, zlasti na športnem področju, ki pa jih bo novoizvoljeni odbor prav gotovo v naslednji nogometni sezoni rešil. Tudi sodelovanje s pobratenim klubom NK Olimpija ni bilo vedno najboljšo.

Razveseljivo je, da je Slovenski atletski klub v zadnjih treh letih

mного pridobil na ugledu. „SAK ni več tisto moštvo, ki po mnenju nasprotnikov rovari po Koroškem in skrbi za nemir, temveč smo si priborili ime, ki ga skoraj povsod spoštujejo. Tudi nemški koroški tisk poroča o Slovenskem atletskem klubu gotovo objektivno, čeprav v časih zasledimo tudi pristranskost.“

„Izboljšali so se mdr. odnosi do nogometne zveze. Spoznali so, da smo klub med enakovrednimi klubi,“ je dejal predsednik Gutovnik.

Predsednik pa je v svojem govoru omenil tudi časopisa osrednjih organizacij, ki sta po mnenju predsednika „napadala“ vodstvo SAK. Ne le predsednik sam, marveč vsak se lahko prepriča in ugotovi, da temu nikoli ni bilo tako. Drži pa, kar se tiče našega lista, da smo večkrat (upravičeno) opozorili na napake v vodstvu — vedno smo spremljali in bomo še naprej spremljali razvoj SAK kritično. Večkrat kritika boli, kljub temu pa ostra kritika še dolgo ne pomeni „napad“.

Skrbi in težav pa ni bilo le na športnem sektorju kluba, velike težave so SAK-u delale v minulih letih finance. Čeprav je podpora od obeh osrednjih organizacij v zadnjih treh letih znatno večja, je po dobi treh let nastala v klubu finančna luknja, ki jo bo treba čim prej zamašiti. „Prepričan sem,“ je dejal predsednik, „da je bilo sodelovanje z obema osrednjima organizacijama za razvoj Slovenskega atletskega kluba zelo pomembno. Neštetokrat je bil naš klub in upajmo, da tudi še bo bistven sestavni del reprezentance naše narodne skupnosti.“

Gotovo pa obe osrednji organizaciji nista edina dva podpornika SAK, zato se je predsednik zahvalil za podporo tudi Zvezi slovenskih zadrug, Slovenski športni zvezi in vsem dobrotnikom.

Višina podpore slovenskih posojilnic in ZSZ stalno niha. Doslej je ZSZ podvojila podporo, ki so jo SAK-u nudile razne posojilnice. Mislim, da nobeden ne bo zameril, če ugotovimo, da podpora ZSZ v pri-

merjavi z obema osrednjima organizacijama ni bogve kako visoka, kljub temu, da člansko moštvo in moštvo pod 23 teden za teden delajo za omenjeno organizacijo reklamo. Gotovo pa se bo tudi to našla rešitev in bo v bodoče podpora taka, ki bo odgovarjala obema partnerjema — ZSZ in SAK.

Slovenski atletski klub tekmuje trenutno s 4 moštvi, ki zahtevajo dodatno finančno obremenitev. Klub si je nabavil dva kombija za prevoz šolarjev in mladincev, igralci in zlasti „legionarji“ stanejo letno precejšnjo vsoto (čeprav dobijo igralci le 1 šil. kilometrine), določen del proračuna stane trener. Kljub temu pa so investicije rentabilne, kar pa se bo pokazalo šele kasneje, ko bodo mladi nadomestili igralce članskega moštva. Kar se tiče tujih igralcev, SAK v pretekli dobi, zlasti pa v zadnjem letu ni imel najuspešnejše roke: investicije so bile razmeroma visoke, uspeh pa je izostal. Tuji igralci niso nudili tistega, kar si je klub pričakoval. Tudi v tem vprašanju bo SAK moral ukrepati v bodoče učinkovitejšo.

Ob koncu se je predsednik zahvalil vsem odbornikom, igralcem trenerjem in vsem dobrotnikom za požrtvovalno delo in sodelovanje v preteklih treh letih in je izrazil upanje, da bi Slovenski atletski klub v bodoče vsaj tako uspešno deloval naprej. „Odkrita želja pa je, da bi novemu vodstvu uspelo ustvariti še več. To pa bo mogoče doseči le, če bomo še bolj strnjeni, še bolj enotni in še bolj usmerjeni vsi k istemu cilju,“ je zaključil svoje poročilo predsednik Walter Gutovnik.

O uspešnem delu šolarjev SAK, je podal poročilo Andrej Kumer. Čeprav se je klub zavedal, da pomeni to dodatno finančno obremenitev, se je pred dvema leti odločil ustanoviti in prijaviti za tekmovanje tudi moštvo šolarjev, za katere sta vestno skrbela Andrej Kumer in Lenart Kac. Del igralcev je treniral v Podjuni (treninge je vodil Kac), ostale pa je zbiral v Celovcu okoli sebe mag. Mirko Oraže. Deljeni treningi pa so gotovo tudi velika hiba, saj se igral-

ci tako vidijo in igrajo skupno le ob prvenstvenih tekmah.

Sekcijski vodja, Blaž Kordež je v svojem poročilu dejal, da zlasti članskemu moštvu ni uspelo doseči tistega rezultata, kot bi si ga klub pričakoval. Gotovo je temu krivo tudi dejstvo, da moštvo nima na razpolago igrišča, kjer bi se lahko pripravljali na tekmovalne sezone, v zadnjem polletju pa je klub žel slabše sadove tudi zaradi vprašanja trenerja. Tudi moštvo pod 23 bi moral prevzeti nekdo, ki bi se znal in hotel ukvarjati z igralci, ki so na odskočni deski v člansko moštvo.

Finančno poročilo je podal Milan Blažej, ki se je zahvalil zlasti Narodnemu svetu koroških Slovencev, ki klub redno podpira. Zahvalil pa se je tudi vsem ostalim podpornikom in jih prosil za zvestobo tudi v nadaljnjem. Tajniško poročilo je podal Miha Zablantnik.

Po poročilih so občni zbor pozdravili mag. Filip Warasch, Danilo Prušnik in dipl. trg. Joza Habernik. Nato je občni zbor volil novi odbor, ki ga sestavljajo: predsednik Walter Gutovnik, odborniki Milan Blažej, Franc Markitz, Veronika Dovjak, Lenart Kac, Andrej Kumer, Albert Smrečnik, Borut Sommeregger, Štefan Gregorič.

Obiščite galerijo Wernerja Berga

Vodstvo Werner Bergove galerije sporoča, da je galerija v Pliberku od četrta, 20. 5. 1982, do 31. 10. 1982 spet vsak dan od 10.00 do 12.00 in od 16.00 do 18.00 ure odprta.

Obisk galerije je po dogovoru možen tudi izven navedenega časa.

Tudi letos je razstavljenih večje število slik, katerih še nikjer niso pokazali. V posebnem prostoru je nameščena cela vrsta fotografij iz umetnikovega življenja.

Kot veste, je SPD „Drabosnjak“ lani začelo z akcijo „Za Drabosnjakov dom“. Hočemo popraviti farovski hlev v Zgornji vasi pri Kostanjah. Obračamo se na Vas in Vas prosimo za nadaljnjo finančno pomoč. Svoj prispevek in dar prenakazete na konto 3070 „Drabosnjakov dom“ pri Posojilnici Podravlje.

Občni zbor SŠK Obir

Pred kratkim so se zbrali člani Slovenskega športnega kluba Obir v hotelu Obir v Železni Kapli na svojem tretjem rednem občnem zboru. Odborniki in sekcijski vodje so poročali o dosežkih in o delu, ki je bilo opravljeno v zadnjem letu.

V sekciji smučarsko skakanje so dosegli lep uspeh z zgraditvijo 25-metrске skakalnice pri Podrniku na Obirskem. Pri pripravah je pomagal Smučarski klub Triglav iz Kranja. Načrt za skakalnico pa je napravil dipl. inž. Janez Goršek. Gradbeno dela so opravili pod vodstvom podpredsednika Jozija Hribarja člani kluba sami. Zahvala velja predvsem lastniku zemljišča, Izidorju Oražju in dr. Voku, ki je dal na razpolago bager. 7. februarja 1982 je bila načrtovana na novi skakalnici mednarodna tekma, ki pa so jo morali zaradi vremenskih nepravil opovedati. Sekcija pa je imela težave tudi s treningi ter z udeležbo na tekmovanjih, ker klubu ni uspelo, rešiti problema prevozov, kar pa je predvsem finančno vprašanje.

Igralci namiznega tenisa, ki sodelujejo že drugo leto pri koroškem prvenstvu, so svojo kvaliteto znatno povišali. K temu so pripomogli tudi treningi na Ravnah ter v prostorih glavne šole v Železni Kapli. Dosegli so drugo mesto v drugem razredu

vzhod. V koroškem slovenskem prvenstvu 1981 pa je zasedla prva ekipa prvo mesto in druga ekipa tretje mesto. Franc Jožef Smrtnik pa je postal 1981 v koroškem slovenskem prvenstvu prvak.

Prvo leto deluje v okviru kluba sekcija športno sankanje. Člani so nastopili na 12 tekmah po vsej Koroški in dosegli posebno pri tekmah, ki štejejo za Obir-pokal, lepe uspehe.

Tudi šahisti so se v zadnjem letu prvič udeležili koroškega prvenstva in zasedli v 3. razredu vzhod tretje mesto.

Težišče v razpravi na občnem zboru je bilo vprašanje, kako zagotoviti klubu potrebna finančna sredstva. Kot neko obliko samopomoči je klub priredil 5. junija 1982 v Železni Kapli ples, ki je lepo uspel.

Izvoljen je bil tale odbor: predsednik mag. Mirko Oraže, prvi podpredsednik in vodja sekcije smučarsko skakanje Jozi Hribar, drugi podpredsednik Janko Kõlich, tajnik dr. Avgust Brumnik, drugi tajnik Hanzi Ojster, blagajnik Joško Maloveršnik, drugi blagajnik Flori smrtnik ml., vodja sekcije namizni tenis Franc Jožef Smrtnik, vodja sekcije šah Justin Polanšek in vodja sekcije športno sankanje Fridi Osojnik.

Naš športni reporter

Jurij Perč

Za nemško nogometno reprezentanco se je svetovno prvenstvo v Španiji zdelo kot hude sanje. Nogometni „palček“ Alžirija je premagal vesele Nemčijo! Kar se je dogajalo med in po tej tekmi, se zdi skorajda nemogoče. V Nemčiji je mož, potem ko je državna reprezentanca podlegla Alžiriji z 1:2 vrgel svojo ženo skozi okno

ja slavila zmago svoje reprezentance kot največji dogodek sveta: policisti so se zmage svojih državljanov tako zelo veselili, da so streljali od samega navdušenja tako dolgo v zrak, dokler jim ni zmanjkalo municije...

Vsekakor je ta zmaga bila v nogometu največja senzacija zadnjih petnajstih let. Dvakratni

pa bo verjetno padla že v četrtek, ko se bosta pomerili enajsterici Čila in Alžirije. Avstrija se bo lahko ravnala po izidu te tekme, nogometaši bodo vedeli, kateri rezultat morajo doseči v tekmah proti Nemčiji.

Težave pa je imel tudi svetovni prvak iz leta 1978, Argentina. Prvo tekmo so izgubili proti Belgijcem, ujeli so se šele v drugi tekmi, ko so premagali Madžare. Bolje gre reprezentanci Brazilije, ki je gledalcem doslej nudila gotovo najlepši in najboljši nogomet letošnjega svetovnega prvenstva.

Za obe zmagi pa se lahko zahvali gostitelj — Španija pri sodnikih. Dvakrat je „nestranski“ podaril Špancem enajstmetrovko, v prvi tekmi proti Hondurasu ter v drugi tekmi proti reprezentanci Jugoslavije. Z dvema zmagama so Španci s pomočjo sodnikov na prvem mestu četvorice 5. skupine. Jugoslavija pa se bo morala temeljito potruditi, če se bo hotela kvalificirati za naslednje kolo, saj je trenutno na 4. in zadnjem mestu 5. skupine. Avstrijska nogometna reprezentanca je svoje delo opravila doslej odlično.

Trenutno so Avstrijci na 1. mestu 2. skupine, v četrtek, najkasneje pa v petek se bo odločilo, če se bo Avstrija uvrstila tudi v Španiji med 12 najboljših reprezentanc.

Podoben rezultat kot 1978?

stanovanja na cesti, kjer je obležala težko ranjena; nek strastni gledalec in ljubitelj nemške enajsterice je bil nad porazom tako razočaran, da je v besnoti zabalal svoj televizor in ga vrgel iz 8. nadstropja. Spet drugi se je tako prestrašil rezultata, da je povzročil prometno nesrečo. In verjetno bi lahko naštevali podobnih stvari še in še. Medtem ko je vsa Nemčija bila nesrečna in potrta, je Alžiri-

svetovni prvak je padel in ni imel več moči, da bi vstal. Drugo tekmo so Nemci sicer zmagali, kljub temu pa se lahko kvalificirajo za naslednje kolo le, če bodo jutri premagali Avstrijce, ki so zabeležili dve zmagi, zadnjo v ponedeljek proti Alžiriji. Le zmaga nad Avstrijo Nemčijo lahko reši pred „največjo blamažo“, kot so pisali nemški dnevnik. Odločitev, kateri dve moštvi bosta izpadli,

Vse kaže, da je nogometna reprezentanca Brazilije najbolj „spodobna“, nositi ime svetovni prvak. Argentina in Nemčija sta razočarali. Na drugi strani pa so nogometne reprezentance „neznanih“ držav poskrbele za osvežitev in poživitev tekmovanja za svetovni pokal. Avstrijci so svoje delo opravili odlično, saj so premagali Čile z 1:0 ter Algerijo z 2:0. Tako ima Avstrija najboljšo možnost, da se uvrsti med najboljše enajsterice sveta. Nemci pa jutri, v petek, morajo premagati Avstrijo, sicer bo verjetno nemogoče, da „preživijo“ prvo kolo...